

ئىنگىلىزى تايپەتمەند بۇ قوتابيانى رۆژنامەگەرى و گەياندن

وەرگىرانى
ئاوارە حاجى خدر

ئىنگلىزىيە تايپەتمەند بۆ قوتايانى رۆژنامە گەرى و گەياندىن

پیشکشہ بہ...

- پروفیسور دکتور تھیر حسو زبیری
- ماموستانی بہشی راگیانندن لہ کولتیری تہدہبیاتی
- زانکوی سہلاحددین
- خاوەن قەلمە بویرەکانی بواری میدیا
- دایکی نازیم
- ھاوسەری ژیان و جگەر گۆشەکانم (ھیما و ھدیام و ئاگا)

***

سوپاس و پیرانیین...

بۆ بەرپرۆان د. ھیوا حاجی و ماموستا داود ریواس

د.سەید وەحید عەقیلی - د.ئەحمەد تەوەکۆلی

ئینگلیزی تاییبەتمەند بۆ قوتاییانی رۆژنامەگەری و گەیاندن

وەرگێرانی

ئاوارە حاجی خدر (دیپلۆمی)

۲۰۱۴

خانہ ی موکریانی بۇ چاپ و بلاوکردنہ وہ

● نینگلیزی تابیه تمہند بۇ قوتابیانى رۇژنامہ گہرى و گہ یاندن

● د. سہید وہ حید عہ قیلی - د. ئەحمەد تہ وہ کولی

● وہ رگیپانی: ناوارہ حاجی خدر

● پیداجوونہ وہ ی نینگلیزی: عہ لی عہ بدوللا رەحمان

● ہلہ چنی ریٹنوس: ئەبویہ کر سالح ئیسماعیل

● نہ خشہ سازی ناوہ وہ: ریڈار جہ عفر

● بەرگ: ریمان

● نرخ: ۳۰۰۰ دینار

● چاپی یہ کہم: ۲۰۱۴

● تیراژ: ۱۰۰۰ دانہ

● چاپخانہ ی: موکریانی (ہہ ولیر)

● لہ ہرپڑہ ہر ایبتی گشتی کتیبخانہ کان ژمارہ ی سپاردنی (۵۷۲) سالی (۲۰۱۴) ی ہر ڈراوہ.

MUKIRYANI

ESTABLISHMENT FOR RESEARCH & PUBLICATION

زنجیرہ ی کتیب (۸۹۶)

ماليہ ر: www.mukiryani.com

ئیمہ یل: info@mukiryani.com

www.mukiryani.com

info@mukiryani.com

پیشه‌کی

خوینهری به‌ریژ ئهم کتیبه‌ی له به‌رده‌ستتدایه و وه‌رگه‌ی‌دراوه‌ته سهر زمانی کوردی له نووسینی ﴿د. سه‌ید وه‌حیدی عه‌قیلی و د. ئه‌حمه‌د ته‌وه‌کولی﴾ یه و به ناوی ﴿ئینگلیزی تاییه تمند بۆ قوتاییانی رۆژنامه گه‌ری و گه‌یاندن﴾ که به زمانی فارسی و ئینگلیزی نوسراوه. به‌ندهش له به‌ر گرنگی‌ی باه‌ته‌که و که‌می‌ی سه‌رچاوه له بواری میدیا به‌ پیویستم زانی ئهرکی وه‌رگه‌ی‌رانی ئهم کتیبه له زمانی فارسیه‌وه بۆ زمانی کوردی بگرمه ئه‌ستۆ، له لایه‌کی دیکه‌وه بیرۆکه‌ی وه‌رگه‌ی‌رانه‌کش بۆ ئه‌وه ده‌گه‌رپه‌ته‌وه دوا‌ی ئه‌وه‌ی له لایه‌ن یه‌کی‌ک له مامۆستاییانی زانکۆه، ئه‌و په‌رتوکه‌مان وه‌ک پرۆگرامی‌کی خویندن بۆ دیاریکرا و منیش به‌و پییه‌ی قوتایی زانکۆم و درکم به‌وه کرد که وه‌رگه‌ی‌رانی ئهم کتیبه سوودی‌ک به قوتاییانی بواری میدیا و زانستی گه‌یاندن ده‌گه‌یه‌نیت و بواری میدیا له کتیبخانه‌ی کوردیدا ده‌وله‌مه‌ندتر ده‌کات، ئه‌و ئه‌رکه‌م به‌جی هینا. هاوکات له وه‌رگه‌ی‌رانی ئهم کتیبه ناسته‌نگی زۆرم هاتنه‌ پێش، به تاییه‌ت هه‌ندی زاراوه‌ی میدیایی که له زانکۆکانی ئی‌ران سوودی‌ان لی وه‌رده‌گه‌ی‌ت، له زانکۆکانی کوردستان زاراوه‌ی تر به‌کار ده‌هینریت، به‌لام به‌ راویژکردن له‌گه‌ل مامۆستاییانی زانکۆی تاران و چه‌ند مامۆستایه‌کی زانکۆی سه‌لاحه‌ددین، هه‌ولێ ئه‌وه‌م دا که زاراوه‌یه‌کی گونجاو ده‌ستنیشان بکه‌ین که روون و ئاشکرا بی‌ت و له لایه‌نی ئه‌کادیمی دوور نه‌که‌وتیه‌وه. ئه‌وه‌ی به‌ لاهه‌وه زۆر گرنگه‌ ئاماژه‌ی پێده‌م ئه‌وه‌یه که نووسه‌رانی

ئەم کتیبە لە بەرانبەر هەر چەمکیکی ناو کتیبە کە دیدو بۆچونیان نووسیوه کە لە بابەتە کەوه نزیکە، بەلام ناکریت وەک مانای هەر بابەتیک کە بە فارسی نووسراوه، لیک بەدریتەوه، بەلکو دەکریت وەک رینوینی و بەرچاو روونیهک بۆ هەر بابەتیک سوودی لیۆهەر بگیریت. هەر وەها بۆ سوود گەیاندن بە خوینەرانی ئەم کتیبە، وشە گرنگەکانی هەر بابەتیکم بە زمانی کوردی نووسیوه تەوه، بۆ ئەوهی لە کاتی خویندنهوهی هەر دەقیکی ئینگلیزی واتای هەر وشەیهکی ئینگلیزی نەزانرا، سوودی لیۆ وەر بگیریت و کارناسانی بۆخوینەر بکات. هەر وەها لەم وەرگێرانەدا، لە هەر بابەتیک چەند پرساریک بە زمانی ئینگلیزی نووسراوه کە گوزارشت لە گرنگی ئەو بابەتە دەکات و وەک کاکلە ی بابەتە کە سەیر دەکریت، بەلام لە کتیبە کەدا بیۆ وەلام ماوه تەوه، بۆیه بە پێویستم زانی کە وەلامی هەر پرساریک بە کورتی بدەمەوه بۆ ئەوهی خزمەتییکی باشتر بە قوتاییانی بەشی میدیا و میدیاکاران بکەم. هەر وەها دەمەویت ئاماژە بەوه بکەم کە وشە (پالەوانی چاویبکەوتن) کە لەم وەرگێرانەدا بەکارم هیناوه سوودم لە کتیبییکی پروفیسۆری یاریدەدەر د. مەغدید سەپان بە ناوی (ژانرەکانی رۆژنامەوانی و میژووی چاپخانە ١٤٥٠ — ١٥٠٠) وەرگرتووه، کە بە وشەیهکی شیام زانیوه بۆ ئەوهی گوزارشتی تەواو لەو کەسە بکەم کە چاویبکەوتنی لەگەڵ ئەنجام دەدریت. دلنیام کە کاری وەرگێران و نووسین بیۆ کەموکۆریی نییه و ئەم کاری مینیش لە کەموکۆریی بەدەر نییه، بەلام هیقیدارم کە وەرگێرانی ئەم کتیبە هاندەر بیت بۆ کاری باشترم لە بواری میدیادا لە نایندەدا.

وەرگێر

٢٠١٣/٨/٢٥

بابەتى يەكەم

مىدىيا چىيە؟

ھەممۇ ئامرازگەلى پەيوەندىيە گىشتىيەكان، كە لە رادىيۆ، تەلەفۇن، سىنەما، بلاۋكراۋە چاپەمەنىيەكان، ئىنتەرنېت پىك دىت، پىي دەگوتىت مىدىيا. راگەياندىن بابەتگەلىكى بىشومار بۆ خەلگىكى زۆر بلاۋ دەكاتەوہ. خەلك بە تامەزرۇيىيەوہ لەبەرەبەيانى ھەر رۇژىكى نويدا تا درەنگانى شەو ئارەزوى ئەوہ دەكەن بزاندن چى لە دەورويەريان روى داوہ، يان بريارە كە روو بدات. مىدىيا ئەوہى نمايشى دەكات لە لاي خەلگىكى زۆرەوہ بە راستى و باوہر لە قەلەم دەدرىت. مىدىيا كاريگەرىي گەورەى لە سەر بە كۆمەلايەتى بوون و گەشەسەندىن و بىروباوہر و بەھاكان و زانىارى ھەيە. مىدىيا دەتوانىت رۇژىكى ئەرىنىي ياخود نەرىنىي ياخود ھەر دوو لايەنى بە يەكەوہ و لە يەك كاتدا بە سەر وەرگەر جىبەجى بكات. ئىمە رۇژانە دەكەوينە بەر بىرىكى زۆرى زانىارى و پەيامەكانى مىدىيا، بە بى ئەوہى ئاگادار بىن، دەكەوينە ژىر كاريگەرىيەكانى پەيامەكانى مىدىيا، لەبەر ئەوہى لە زۆرىك، لە راستىيەكانى پشت پەردەى ھەوال بى ئاگەين. بىگومان ئەگەر ئىمە لەبارەى مىدىيا و بەھىزىي و رىژەى كاريگەرىيەكەى بىخوئىنەوہ ئەو كاتە لە كاريگەرى بىئىسنوورى زۆر سەرسام دەبىن.

بابه تی دووم

رۆژنامه کان

ئیمه به هۆکاری جیاواز، وهك به ئاگابوون له ههوال و به دهست هیئانی زانیاری و زانیینی ئهوهی كه له جیهان و دهووربه رمان رودهدات یان ئهوهی كه له حالهتی روودانه، یاخود بۆ مه بهستی كات به سه بردن، روو له خویندنه وهی رۆژنامه کان و ههفته نامه کان دهكهن. رۆژنامه کان له بابه تی هه مه چهشن پینك دین و په یامه کانیان به شیوهی جوړاو جوړ پیشکەش دهکەن. ئەوان به ناو نیشانە کانیان ده توانن به شیوهی تامه زرۆیی و هه له خه له تاندن دیدی خه لك سه بارهت به شتیك بگۆرن. بلاو کراوه بۆ ئه وهی فرۆشی زۆرتر بیټ، بایه خ به هه والی له نا کاو و گه وره و سه رنجرا کیش ده دات. له نویسی وتاریشدا له بهر ئه وهی زانیاریه کان به کورتی ئاماژه ی پی دەدریت و هه ندی جار ورده کاریی و شیکاریی چیرۆکه کی تیدا ناییت، و راستیی بارودۆ خیک یان گۆشه نیگایه که به شیوه یه کی لایه نگیرانه پیشکەش ده کات. رۆژنامه گه وره کانی جیهان له لایه ن خاوه نه کانیانه وه به تیروانین و بیروبا وه ری تایبه تی و به ئامانجی دانانی جوړیک له ره فتاری چاوه پوانکراو له لایه ن پیشکەش کاران به ریوه ده برین.

بابەتى سېيەم

جۆرەكانى رۇژنامە

رۇژنامەكان لە گۆشەى جياوازەوۈ دابەش دەكرىن، وەك چەشن يان جۆرى ھەوال، يان كاتى بلاوكردەنەو، يان ئەو ژمارەيەى كە بلاوودەكرىتتەوۈ وەكو رۇژنامەكانى رۇژانە و ھەفتانە و مانگانە و وەرزیى و تايبەت و ناوچەيى و سەرانسەرىيى و نىتودەولتەيى، ياخود ئەو رۇژنامانەى كە بە خۇپايى دابەشەدەكرىن. رۇژنامە خۇپايىيەكان تىپراژىكى زۆريان ھەيە و داھاتى خۇيان لە رىگەى رىكلام و ئاگادارىيەكان و بەشىكى كەمىش لە رىگەى ھەوال بە دەست دەھىنن. رۇژنامە خۇپايىيەكان زياتر بەيانىان دەرەچن و ھەر كامىكىيان خويئەرى تايبەت بە خۇيان ھەيە. ئەو رۇژنامانەى كە وروژئەرن لە جياتى ئەوۈى كە گرنگىيى بە ھەوالى جدى بدەن، گرنگىيى بەو ھەوالانە دەدەن كە ھەست و سۆزى خەلك رادەكىشىت، خويئەرى جياوازيان لەگەل رۇژنامەى وەرزی ھەيە. رۇژنامە ناوچەيى و خۇپايىيەكان لە ھەر دوو جۆرى گەورە و بچوك بلاو دەكرىنەوۈ، بەلام زياتر لە جۆرى بچوكدا بلاو دەكرىنەوۈ. رۇژنامە لۆكالىيەكان بە مەبەستى راكىشانى خويئەران، لەگەل رۇژنامە سەرانسەرىيەكان كىپرەكى دەكەن، ھەر لەبەر ئەوۈشە كە ناوەرۆكىكى لۆكالى و سەرانسەرىيان ھەيە.

بابه تی چوارهم

میدیا به چ شیوهیهک کاریگه‌ریی له سهر خه‌لك ده‌بیئت

میدیاکان ته‌کنیکی جۆراوجۆریان بۆ راکیشانی وەرگر هه‌یه و ههر به هۆی ئه‌و ته‌کنیکانه‌شه توانیویانه سهرنجی زۆرتیرین وەرگر بۆ لای خۆیان رابکیشن. میدیاکان کاریگه‌رییان بۆ سهر خه‌لك هه‌یه وده‌توانیئت رۆلئیکی گرنگ بۆ به‌کۆمه‌لایه‌تی بوونی منداڵان جیبه‌یلئیت. میدیاکان به‌تایبه‌ت ته‌له‌فزیۆن و ئینتهرنیئت ده‌توانن کاریگه‌ریه‌کی قولیان له‌ سهر منداڵان هه‌بیئت و دید و بۆچوونی ئه‌وان سه‌باره‌ت به‌و شیوه‌یه‌ی که مه‌به‌ستیانه بیگۆرئیت، هه‌روه‌ها خانه‌واده و هاوڕیپیان و قوتابخانه و هتد.. ده‌توانن له‌و بواره‌دا رۆلئیکی گرنگ ئه‌دا بکه‌ن. میدیاکان به‌ مه‌به‌ستی پته‌وکردنی په‌یوه‌ندیه‌کان له‌گه‌ڵ تاکه‌کانی ناو کۆمه‌لگا هاوکاری وەرگر ده‌کات. هه‌ندیك جاریش کاتیک له‌گه‌ڵ یه‌کتر له‌باره‌ی بابه‌تیکه‌وه به‌شدارى ده‌کهن ئه‌و دهرفه‌ته‌ ده‌ره‌خسپنیئت که کاریگه‌ریی له‌سهر یه‌کتر بنوینین، به‌لام ئه‌و کاته‌ی که خه‌لك ته‌نها به‌کاره‌ینه‌ربن، په‌یامه‌کانیان یه‌ک لایه‌نه به‌ سهر وەرگر ده‌سه‌پنیئت. ئه‌گه‌ر چی ئیمه‌ ده‌توانین ئه‌و په‌یامانه هه‌لبژیرین که ده‌مانه‌ویت، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا به‌ شیوه‌یه‌کی هه‌لخه‌له‌تاندن و له‌ رینگای جۆراوجۆره‌وه کاریگه‌ریی خۆیان له‌ سهر وەرگر به‌جی ده‌هیئن.

بابه تی پینجه م

هه وال چیه؟

هه وال به واتای گه یاندنی زانیاری دیت، له باره ی هه ر شتیك كه بیته جیگای سه رنجی زۆری خه لك و له هه مان كاتیشدا پیویسته هه وال نوی بیته. ئه گه ر له و پیناسه یه ورد بینه وه، جه خت له سه ر دوو خال ده كاته وه، یه كه میان نوی بوون و دووه میشیان جیگای سه رنجی كۆمه لگا بیته. هه ندیكی دیکه ش و پرای جه خت كرده وه له سه ر به های هه والی، كه وهك ئه وه ی جیگای سه رنجی خه لك بیته، جاریكی دیکه هه والیان به خه لك پیناسه كرده وه، به واتایه کی دیکه كاتیک ئیمه له باره ی هه والیکه وه قسه ده كه یین، هیما بۆ ئه و رووداوانه ده كه یین كه بۆ ئیمه گرنگ و جیگای بایه خه، وه كو رووداوه كانی رۆژ و ده ستپیشخه ربیه تازه كان و داهینانه كان و به رنامه كانی گه شه پیدان، یان ئه و بابه تانه ی كه وا برپاره له ئایینه دا روو بدات، هه موویان ده توانن هه وال بن. هه روه ها هه وال ده كریته له باره ی رووداوه كانی جیهان یان ئه و ولاته وه بیته كه تیدا ده ژیت. هه وال له لایه ن رۆژنامه نووس له سه ر پیوه ری به های هه والی ده ست نیشان ده كریته.

بابه تی شه شه م

بنه ماکانی نوسینی هه وال

خه لک بۆ وه رگرتنی هه والّه نوێیه کانی رۆژ، متمانه به رۆژنامه کان ده کات. هه ر ئه و بابته به رپرسيارييه تي رۆژنامه نووس بۆ ديارىکردنى ئه وهى که له راستيدا هه والّ چيه زيتر ده کات، له بهر ئه و هۆيه شه له بنه ماي (دروستى و روونى و کورتى) پێک دێت. هه والّ ده بێت جىگای سه رنجى خه لک بێت و ئه گه ر رۆژنامه نوسان راستى و دروستى هه والّ، قوربانى سه رنج راکيشى بکات، بىگومان هه والّه کهى بى به ها ده کات. هه والّ هه لّه متمانهى ده زگا راگه ياندنه که که م ده کاته وه، و متمانهى وه رگه کانى له ده ست ده دات، هه روه ها مانه وه شى وه ک رۆژنامه يه کى ئازاد روبه روى مه ترسى ده کاته وه. له سه ر رۆژنامه نووس پىويسته زانىارى دروست و دور له لايه نگرى پيشکه ش به خه لک بکات. پيدانى زانىارى راست و دروست له لايه ن ميديا کانه وه ده بێت هۆى به ئاگابونى خه لک له چالاكويه کۆمه لايه تيه کان و له هه لبژاردنه کانيش رينمايى ده نگده ر ده کات بۆ ئه وهى ده ستنیشانکردنى کى زي ره کانه پيشکه ش بکات. رۆژنامه نوسان له کاتى نوسينى هه والّدا پىويسته ره چاوى ناوه رۆکى زانىارييه کان بکه ن، له روى گواستنه وهى داتا و ناوى که سه کان و ليدوان و سه رچاوه کان. هه والّ پىويسته سه رنج راکيش و زانىارى به خش و هۆشيارکه ره وه بێت، له پالّ ئه مانه يشدا پىويسته دروست و پون بېت و خۆى له نوسينى وشه ي زياد و دووباره بپاريزيت.

بابەتى ھوتەم

بەھاكانى ھەوال

سەبارەت بە بەھاكانى ھەوال ھەندى جار پېنناسەيەكى ئاسايى بۆ دەكرىت و دەگوترىت "ھەوالى باش ھەوالى خەراپ" لەبەرئەوھى خەلك بايەخى زياتر بە ھەوالى نەرىنى دەدەن، يان ھەندىك جارىش دەگوترىت ھەوالى ئاسايى كەمتر خويئەر بۆ لاي خۇى رادەكىشىت، بۆ نمونە ئەگەر ھەوالىك بلاوكرايەوھ كە تىيدا ھاتبوو، سەگىگ گازىكى لە مرۆقىك گرتووه ھەوالى نىيە، بەلام ئەگەر مرۆقىك گاز لە سەگىك بگرىت ئەوھ پىي دەگوترىت ھەوالى، چونكە زانىباريەكە ئاسايىيە . رۇژنامەنوسان "سەرنجراكىشىي" وەك بەھايەكى ھەوالىي ناوزەد دەكەن، ھەرۈھا ناوبانگىي و نزيكىي جوگرافىي و فەرھەنگىي و مەعنەويي و تازەيي و پەيوەندارى و ئەو ھەوالانەي كە دەبنە جىگاي ئارەزووھ مرۆبيەكان، بە ھۇى ئەوھوھ دەبنە جىگاي پىشوازيي وەرگرانى دەزگا راگەياندنەكان و ناوەرۆك و ئامانجى ھەوالەكە پربايەختر دەكەن.

بابه تی هه شته م

بابه تیبی و بیلایه نیی

رۆژنامه وان یان په یامنیڕ بۆ گواستنەوهی زانیارییه کانی ناو هه وال بەر له هەر شتیک پێویسته بیر له گواستنەوهی راستییەکان بکاتەوه و له کاتی رومالکردنی هه وال و یژدانی خۆی ئاسوده بکات. رۆژنامه نوس له کاتی رومالکردنی زانیاری ناو روداوه کان ئەگەر چی پێویسته که ویژدانی حوکم بکات، به لآم هه ندی جاریش به هۆی سیاسه تی ده زگا که یان ناتوانن بیلایه نی ته واو بنویسن، به لآم تا ئەو ئاسته ی که پێیان ده کړیت پێویسته ره چاوی ویژدان و بیلایه نیی بکه ن. رۆژنامه نووسان له کاتی پێشکهش کردنی زانیارییه کان و ئەو زمانه ی که به کاری ده هینن پێویسته کړۆکی بیلایه نی ره چاوی بکه ن، ههروه ها تۆنی دهنگ و زمانی جهسته شیان له کاتی پێشکهش کردنی زانیارییه کان پێویسته که لایه نگری پێوه دیار نه بیته. متمانه و بروای په یامنیڕ کاتیک له لایه ن وه رگروه به هیند وه رده گیریت که له گواستنەوهی زانیاری ناو روداوه کان لایه نگیری تیدا نه کات و راستی و دروستی روداوه کان وهك خۆی بگوازیته وه، چونکه هه والی لایه نگیرانه و دوور له راستیی متمانه و بیروباوه ری وه رگر لاواز ده کات.

بابەتى نۆپەم

پاسەوانى دەرگا

ئەو ھەۋالانى كە لە رۆژنامەكان و رادىئو و تەلەفۇنلاردا ھەقىقەتتە ۋە بە گۈنۈم دەرىجىسىدە، پىش بىلا كۆرۈنۈپ بە تەتەلە كۆرۈنۈپ سەرنوسەردا تىپەر دەپتە ۋە ئەگەر پىيۇستى بىكەت، چاكسازى پىيۇستى لە بارەيە ۋە ئەنجام دەدرىت، بە ھەنگاۋە دەگۈرتىت كارى پاسەوانى دەرگا. ئەو پىرۇسەيە لە ھەندى شۇن دەپتە ھۆى پىشتگۈى كۆرۈنۈپ لە ھەۋالەكان بە ھۆى بە گىرنگ نەزىنىيان لە لايەن سەرنوسەردە. ھەرۋەھا پەيامنىرانىش كاتى ئامادە كۆرۈنۈپ ھەۋالە ئەو ئەركەيان لە سەر شانە، كە لە نىۋان ئەو تىبىنىيانە كە لە لاي خۇيان لە سەر روداۋىك تۆمار كۆرۈپ، زانىارى پىيۇستى بە شىۋەيە كى كورت و رون لى دەستنىشان بىكەن و بە ۋەرگىرى بىخىش. پاسەوانى دەرگا (دەركەۋان) ھەرۋەھا لە بارەيە پايە و رىژەي گىرنگى ھەۋالە كە بىرپار دەدات. ئەو ھەنگاۋە تەنەنەت كارىگەرىيە لە سەر رىگاكان و نوسىنى پەيامنىرانىش دەپتە. پەيامنىرەن لە كاتى ئامادە كۆرۈنۈپ ھەۋالە لە نىۋان ياداشتە كانىيان زانىارى پىيۇستى بە شىۋەيە كى كورت و رون دەردەھىنىت و ئەو ياداشتەنە بە شىۋەيە ھەۋالەك، كە جىگاى رەزەمەندى خەلك بىت دەگۈزىتتە. ھەرۋەھا دەكرىت كە لە ھەنگاۋەدا بە شىك لە زانىارىكان لادىرىن، بەلام لە گەل ئەۋەشدا پىيۇستە رەچاۋى گىرنگىر زانىارى ناۋ چىرۇكى ھەۋالە كە بىكرىت.

بابه تی دهیم

پهیکه ری چیرۆکی ههوال

ههوال بهر له وهی له لایهن دهزگاکانی راگه یاندن بلاو بکریتتهوه، پیویسته ئاماده کردنی بۆ بکریت و روژنامه نوسان له کاتی رومالکردنی زانیاری ناو روداو هکان شیوازی جیاواز به خوین ههیه. یه کێک له شیوازهکانی نوسینی ههوال، شیوازی ههپه می هه لگه پارهیه، لهو شیوازه دا گرنگترین به شی له لیدا (په ره گرافی یه کهم) داده نریت دواتر له روی گرنگیه که ی به شیویه که ی قوناغبه ندی له دوا ی یه کتر داده نریت و تا له کو تایی ههواله که نزیك بیهتهوه، گرنگیه که ی که متر ده بیتهوه و ئه وه ی که که متر جیگای بایه خه له کو تایی ههوال ئامازه ی پیده دریت. هاوکات شیوازیکی تری نوسینی ههوال چیرۆکی (داستان) سی دنوسریت. له شیوازی چیرۆکیدا، نووسه ر سود له وشه ی پیده هه لگووتن وه رده گریت بۆ گواستنه وه ی زانیاری ناو روداو هکان، ههروه ها له شیوازی چیرۆکیدا گرنگی به به کاره ی نانی چه مک وشه و زاراو هکان و نیشان دانی ره فتاری خه لک له ناو روداو که ده کریت. ههروه ها شیوازی سییه م کاتۆمیتری لمیه، ئه و شیوازه له هه ر دوو شیوازی هه ره می هه لگه پاره و چیرۆکی پیک دیت.

بابه تی یازدهیم

شیوازی هه پهمی هه لگه پاره

له شیوازی هه پهمی هه لگه پاره دا گرنگترین زانیاریه کانی ناو هه وال له سه ره وهی هه وال دا جیگیر ده بیته و تا به ره و کۆتایی هه وال که برۆین گرنگییه که ی که متر ده بیته وه. ئەو شیوازه ناسراوترین شیوازی هه والی میدیاکانه و له لایهن زۆربه ی دهزگا راگه یاندنه کانه وه بۆ دارشتنی هه وال سودی لیتوه ده گیریت. په ره گرافی یه که م له شیوازی هه پهمی هه لگه پاره به لید ناوده بریت، لید به واتای هه لینگراوی گرنگترین به شی هه وال ناوزه ده کریت و له یه ک رسته تا دوو رسته پوخت ده بیته وه. له شیوازی هه پهمی هه لگه پاره په ره گرافه کانی دوا ی لید رۆلی پارێزگاریکردن له لیدیان ده بیته.

بابه تی دوازدهیم

دهستپیگردنی نویسنی لید

لید یان په ره گرافی دهستپیگی هه وال، پیویسته کورت و پوختکراو بیټ، ههروه ها ده بیټ هه ره له سه ره تا دا بو راکیشانی وهرگر روئی قولا ب ته دا بکات، به شیوه یه که سه رنج راکیش بیټ و وهرگر به دوا ی خویدا تامه زرو بکات. نویسنی لیدیگی باش تا راده یه که ناسان نییه، به جوړیک که به پروای به شیک له ماموستایانی زانکوی بواری روژنامه نوی، ته گهر روژنامه نوی دهستپیگی دارستنن هه وال که ی به شیوه یه کی ته کادیمی و لوژیگی په پره و بکات، ده توانیټ کوټایی هه وال که شی به باشی تیپه ر بکات و هه والیگی سه رکه وتوو به ره هم بیټ. هه ره به و هویه شه و دیه که ماموستایانی زانکوی بواری روژنامه نوی له و بروایه دان که نویسنی لیدیگی به هیژ و سه رنج راکیش و کاریگه ر ناسان نییه و پیویسته که بنه ماکانی نویسنی لید ره چاو بکریټ. روژنامه نوی پیویسته له نویسنی لید دا وه لومی هه ره ش پرسیاره سه ره کییه که بداته وه. بیگومان لید جوړی جیاوازی هیه، لیدی نه رم و لیدی سه خت. سه باره ت به به کاره یټنانی هه ره یه کی که له کوئی به کاردیټ، به گرنگی و ره گه زه که ی په یوه ندر ده بیټ. هاوکات لیدی سه خت بو هه والی خیرایه، لیدی نه رمیش بو ته و هه والانه یه که زور خیرا نین.

بابەتى سىزدەيەم

هەوالى سەخت و هەوالى نەرم

هەوالى نەرم و هەوالى سەخت دوو دەستەواژەن كە ئەمپۇ بۆ دابەشكردنى هەوالى بە كاردەھىندىت و ھەر كامىك بە پىي ماھىيەت و رەگەزى هەوالى لە لايەن رۇژنامەنوسانەو بە كاردەھىندىت. هەوالى سەخت ئەو هەوالانەن كە پىيويستە بە خىرايى بلاوبكرىنەو و ئەگەر بە خىرايى بلاونەكرىنەو كۆن دەبن و گرنكى خۆيان لە دەست دەدەن، بە پىچەوانەو ھەوالى نەرم پىيويستى بەو نىيە كە خىرا بلاوبكرىنەو و لە روى كاتى بلاوكرىنەو خىرايى كەمتر لە خۆ دەگرن. هەوالى لەبارەى كارەسات و جەنگ و تاوان و گۆرانكارى گەورەى سىياسى بە هەوالى سەخت ھەژمار دەكرىت.

هەوالى نەرم بەو هەوالانە دەگوترىت كە ئانى نەبىت، بەلكو ھەكو پەرودەردە يان سەرگەرمىي يان شىوھەكانى ژيان كەسايەتییە ديارەكان لە خۆ بگريت. ھەرودەھا هەوالى نەرم بە شىوازى چىرۆك دەنوسرىت، ھەر بەو ھۆيەشەوھىيە لە شىوازەكانى چىرۆك و پىدا ھەلدان سوود وەردەگريت، لە لايەكى دىكەو ھەوالى سەخت فەرمىتەرە و لە رووى شىوازى رىكخستەنەو لە ھەرەمى ھەلگەراو ھەلگەراو نزيك دەبىتەو.

بابه تی چوارددهیم

شیوازی کاتژمیږی لمیی

شیوازی کاتژمیږی لمی یه کیکه له شیوازه کانی درستکردنی ههوال، که له سیّ بهش پیک دیت. له بهشی یه که می ههوال به شیوازی ههږمی هه لگه پراوه و لیدیکی پوختکراو پیک دیت. له بهشی کۆتایشیدا به شیوهی ریخراو و چیرۆکیی پیک دیت. ئاساییه کاتیک په یامنیږ دهیه ویټ بهشی یه که می کاتژمیږی لمی به بهشی کۆتایی بهستیتته وه، پیویسته له یه که رسته یان په ره گرافیک که پیی دهوتریت رسته دانهر به کاری بهینیت. کاتژمیږی لمی که شیوازیکی هونه رمه ندانه و هونه ریه و زیاتر بو ههوالی رودای کۆمه لایه تی و وروژینه ر به کار دیت، به لام له هه مان کاتیشدا بو جوړه کانی ههوال و ده کو تاوانه کان و بازرگانی و ههوالی په یوه ندر به ده ولت و ههروه ها وتارییژی و گردبوونه وه کان سودی لی و هه رده گیریت. له شیوازی کاتژمیږی لمی بو دورکه وتنه وه له دووباره کردنه وهی بابه ته کان له بهشی په یوه ندر به ههږمی هه لگه پراوه تنه ها چند په ره گرافیک کی گرنگتر نه که ته واوی ههوال دهینریت.

بابەتى پازدەبەم

چاوپىكەوتن

چاوپىكەوتن بە يەككە لە رىگاكانى بە دەست ھىنانى زانىارى ھەژمار دەكرىت. چاوپىكەوتن ئالوگۆر كىردى بىروراپە لە نىوان دوو كەس يان زياتر. بىگومان چاوپىكەوتن بە باشتىن رىگاي بە دەست ھىنانى زانىارى لە قەلەم دەدرىت. ھەر ھە چاوپىكەوتن لە رىگاي رويەروبونە يان لە رىگاي پەيوەندى تەلەفونى يان نوسراو يان لە رىگاي ئىمىلەو دەتوانرىت ئەنجام بدرىت. شارەزايانى بوارى رۇژنامەنوسىيى، چاوپىكەوتن بەو پىناسە دەكەن كە ئەنجامدانى ئالوگۆرى زانىارىيە لە رىگاي پرسىيار و ھەلام، لە نىوان رۇژنامەنوس و سەرچاوى ھەوال. رۇژنامەنوسان بە شىوازى ئەكادىمى و ھۇشيارىيەو ھەول دەدەن، كە ئەو كەسە چاوپىكەوتنى لەگەل ئەنجام دەدەن ناچارى بكەن كە قسەيان بۆ بكات و بە ھۆيەو زانىارى پىويستىان دەست بكوىت. رۇژنامەنوسان ئەگەر نەتوانن لە كاتى دروستكردى راپۆرتەكانىان پرسىيارى دروست و پىويست بكەن، ئەوا ناتوانن بەرھەمىكى ئامانجداريان دەست بكوىت. رۇژنامەنوس ئەگەر لە ميانى چاوپىكەوتنەكەيان تواناي ھونەرى نەبىت و شارەزاي تەكنىكەكانى چاوپىكەوتن نەبىت، لەوانەيە بە ھۆى پرسىيارى توند ھەر لە سەرەتاو چاوپىكەوتنەكەى پەك بجات. تىببەتەندى رۇژنامەنوس بۆ ئەنجامدانى چاوپىكەوتننىكى ئاسايى پىويستە تواناي سەبر و ئارامى ھەبىت و خاوند متمانە بىت و لە كاتى ھەلامى بەرامبەرەكەى بىدەنگ بىت.

بابه تی سازدهیم

دروستکردنی چاویکهوتن

چاویکهوتنهکان له دوو جوړ پیک دیت که بریتین له ههپرمی و ههپرمی هه لگه پاره. له شیوازی هه پرمدا پرسپاری ناسان له سهه تادا ده کریت و پرسپاری قورس و، هه موو نه و پرسپارانهی که له چاویکهوتنه که ده کریت، ناییت نه و کهسه هه راسان بکات که چاویکهوتنی له گه ل نه نجام ده دریت، به لکو نه و پرسپارانہ بو کوتایی چاویکهوتنه که هه لده گپریت. له چاویکهوتن به شیوازی هه پرمی هه لگه پاره سهه تا پرسپاری قورس دهست پیده کریت و تا له کوتایی چاویکهوتنه که نزیك بیته وه ده گاته پرسپاری ساده و ناسان. له شیوازی هه رهم چاویکهوتن به پرسپاره کانی تاییهت به پیشینه ی کهسه که دهست پیده کات، یاخود به واتایه کی دیکه به پرسپاری کراوه دهست پیده کات و به پرسپاری داخراو کوتایی پی دیت. نه و شیوازه چاویکهوتنه بو نه و کهسه ی چاویکهوتنی له گه ل نه نجام ده دریت نه گهر دور و دریش بن گرفتیک دروست ناکات و چاویکهوتنیکی سودبه خشی لیده رده چیت.

بابەتى ھەقدەيەم

پرەنسىبەكانى رىئوئىنىي چاوپىكەوتن

چاوپىكەوتن جۆرى جياوازى ھەيە و ھەر يەككىك لە جۆرەكانى چاوپىكەوتن مەرجى جياواز بە سەر رۇژنامەنوساندا دەسەپپىنن. چاوپىكەوتن بە شىۋەى رووبەرۋو بە باشتىن جۆرى چاوپىكەوتن لە قەلەم دەدرىت، بەلام ھەريەك لە جۆرەكانى دىكە لە جىگاي خويان دەتوانن رۇئىكى گونجوتر بىننن. رۇژنامەنوسان بۇ ئەنجامدانى باشتىن چاوپىكەوتن پىۋىستە چەند خالىك رەچاۋ بكنن.

پىۋىستە بۇ پالەۋانى چاوپىكەوتنەكە، پىش دەستپىكردنى چاوپىكەوتن پوختەيەك لە پرسىيارەكانى بۇ باس بكرىت، ھەلبەتە پىۋىستىش نىيە كە وردەكارىيەكانى ناۋ پرسىيارەكان ناشكرا بكرىن. ھەرۋەھا پىۋىست دەكات لە سەر رۇژنامەنوس كە خۆى و ئەو دەزگايەي كە تىيدا كار دەكات بەو كەسەى بناسىنىت كە چاوپىكەوتنى لەگەل ئەنجام دەدات و شوپن و كاتىكى گونجاۋ بۇ چاوپىكەوتنەكە دىارى بكات و روخۇش بىت بە پىي شوپن و ئەو كەسەى كە چاوپىكەوتنى لەگەل ئەنجام دەدات جلوبەرگى گونجاۋ بپۇشىت و لىكۆلئىنەۋەيەكى سەرەتايى سەبارەت بە تەۋەرى گفنگۆكەى ھەبىت و شوناسىكىشى لە سەر سىقى ئەو كەسە ھەبىت كە چاوپىكەوتنى لەگەل ئەنجام دەدات، چونكە زانىنى ئەو زانىرانە ھاۋكارى زىاترى رۇژنامەنوسەكە دەكات.

بابەتى ھەژدەيەم

جۆرەكانى پرسىياري چاوپيىكەوتن

ھەر وەك چاوپيىكەوتن جۆرى جياوازى ھەيە، پرسىيارەكانى چاوپيىكەوتنىش لە روى دارپشتنەو ھەمەجۆرن بەم شىۋەيە پۆلپن دەكرپن. پرسىياري سەخت، پرسىياري پشتىوانى، پرسىياري چەند رويى (ئەم جۆرە پرسىيارانە دوو پرسىيار يان زياتر لە دوو پرسىيار لە خۆدەگرپت). بەلام بە شىۋەيەكى گشتى پرسىيارەكان بۆ دوو جۆرى داخراو و كراو ەدەش دەكرپت. پرسىيارەكانى داخراو ئەو پرسىيارانەن كە وەلامى كورت لە خۆ دەگرن و ئەو كەسەي كە چاوپيىكەوتنى لەگەل ئەنجام دەدرپت، بە گوتنى بەلى يان نەخپر يان وەلامى كورت دەداتەو. بۆ نمونە ئەگەر لە كەسپك بپرسن تەمەنت چەند سالە؟ يان ھاوسەرگيرپتان كروو؟ ئەو جۆرە پرسىيارانە بە پرسىياري داخراو ناودەبرپن، بەلام پرسىياري كراو بەو پرسىيارانە دەگوترپت كە بە وردى وەلامى خۆى بداتەو، بە واتايەكى ديكە ماوہى پيويست بەو كەسە دەدرپت كە بۆچونى خۆى بختەرپو. بۆ نمونە ئەگەر لە پالەوانى چاوپيىكەوتنەكە بپرسپت، بۆچونتان سەبارەت بە ياساى تازەى چاپەمەنى چيە؟ لە وەلامى پرسىيارەكەدا، پالەوانى چاوپيىكەوتنەكە، دەتوانپت ديد و بۆچونى خۆى بە شىۋەيەكى دور و درپژ بختەرپو.

بابەتى نۆزدەيەم

رېنمايى دانانى پرسىيارەكان

رۇژنامەنوس لە كاتى چاوپىكەوتىن پىيويستە كەشۇهەوايەكى گونجاو داين بىكات بۇ ئەو كەسەى چاوپىكەوتىنى لەگەل ئەنجام دەدات، كاتى پىيويست داين بىكات بۇ ئەودى پالەوانى چاوپىكەوتىنەكە بتوانىت لەبارەى پرسىيارەكان بە شىۋەيەكى لۇژىكىيى و دروست وەلام بداتەوہ. ھەرۇھەا بۇ دانانى پرسىيارەكان پىيويستە چەند خالىكى دىكە رەچاۋ بىكرىت لە سەر رۇژنامەنوس پىيويستە لە ناۋ يەك پرسىياردا چەند پرسىيارىكى دىكە بە شىۋەيەكى ھاۋكات ئاراستە نەكات، چونكە لەوانەيە پالەوانى چاوپىكەوتىنەكە بەرسقى تەۋاۋى پرسىيارەكان نەداتەوہ و بە ئارەزۋى خۇى ھەندىك پرسىيار وەلام بداتەوہ. ھەرۇھەا رۇژنامەنوس نايتت پرسىيارى لە شىۋەى لىپرسىنەوہ لە پالەوانى چاوپىكەوتىنەكە بىكات و روبەپروى پرسىيارى وروژىنەرى بىكات، چونكە دانانى ئەو جۇرە پرسىيارانە دەيتتە ھۇى نىگەرانىيى پالەوانى چاوپىكەوتىنەكە و توشى كاردانەۋەى دەكات، بۇيە پىيويستە كە ھەول بىدرىت كاتى دانانى پرسىيارەكان لەو دەستەۋازانەى كە واتاى لىپرسىنەوہ لە خۇ دەگرن، رۇژنامەنوس خۇى لى پىيارىزىت.

بابه تی بیسته م

کرده نیی و نه کرده نیه کانی چاویپکه وتن

بۆ ئەنجامدانی چاویپکه وتن پێویسته ههول بدریت که چاویپکه وتنه کان به و شیوهیه تۆمار بکریت که پالنهوانی چاویپکه وتنه که، ناخاوتنه کانی خۆی رهنه کاته وه. ئەگەر ئەو کهسهی چاویپکه وتنی له گهڵ ئەنجام دهدریت داوای کرد که به شیک له قسه کانی بلاو نه که نه وه، پێویسته له سه ر رۆژنامه نوس داواکهی جیه جی بکات. رۆژنامه نوس پێویسته له ههلسوکه وت کردن له گهڵ پالنهوانی چاویپکه وتنه که به ریز بیت و ههولێ دروستکردنی په یوندی توکه بدات له گهڵی بۆ ئەوهی هه ر کاتی که پێویستی به ئەنجامدانی چاویپکه وتن له گهڵ ئەو کهسه هه بوو، به رامبه ره کهی کارناسانی بۆ بکات. رۆژنامه نوس پێویسته چاویپکه وتنه کهی به پرسیاری ساده دهست پی بکات و پرسیاره سه خته کان بۆ کۆتایی چاویپکه وتنه که هه لبرگرت و ئەگەر هه ستیشی به وه کرد که پرسیاریک پالنهوانی چاویپکه وتنه کهی تووره کردوه، رۆژنامه نوسه که پێویسته بۆ ماوه یه کی کاتی وه لایمی پرسیاره که فهرامۆش بکات و له ناوه راستی چند پرسیاریکی دیکه ی چاویپکه وتنه که دا دوباره یان بکاته وه. پیتقیه رۆژنامه نوس که متر قسه بکات و زیاتر بایه خ به قسه و جو له کانی پالنهوانی چاویپکه وتنه که بدات. خالیکی دیکه که پێویسته رۆژنامه نوس ره چاری بکات له گهڵ پالنهوانی چاویپکه وتنه که نه رمیی بنوینیت و خۆی له رووبه رو بوونه وه بیاریزیت، به مهش رۆژنامه نوس ده توائت زانیاری زیاتر له پالنهوانی چاویپکه وتنه که وه برگرت.

بابه تی بیست و یه گهم

پیناسه ی فیچهر

فیچهر پارچه نوسینیکی رۆژنامه وانیه که پرسیک یان بابه تیکه هه لئبژیدراو به شیوه یه کی تیروته سه ل رووما ل ده کات. فیچهر به واتای به شیک له شتیک دیت، به لام له رۆژنامه وانیدا فیچهر به نوسراویک ده گوتیت که له گه ل هه وال نیوانی هه یه. له و بابه ته دا زۆرتین باس شه نوکه و ده کریت که وتاری فیچهر یه و به وتاری ناهه والیش ناوده بریت. له و وتارانه ی که به ته وای هه والیه، به هه والی خیرا و جددی وه کو هه والی پولیس، دادگاگان و بابه تی وهرزشی بایه خ ده دات، وه هه والی سه خت سودی لی وهرده گیریت و له و جۆره هه والانه پشت به روداوه گهرم و خیراکان ده به ستیت. فیچهر زیاتر بایه خ به ژیانی پشت په رده ی خه لکی دیار ده دات، فیچهر له هه والی سه خته وه دووره. له و وتارانه ی که فیچهر یه، زانیاریه کانی داهینه رانه و هزریه و سه ره رای شه وای که زانیاری ده گه یه نیت، بۆ کات به سه بردنیش به کار دیت.

بابه تی بیست و دووم

فیچهری هه‌والیی

لیڤه‌دا فیچهری هه‌والیی وه‌کو سۆفت نیوز دانراوه، به مانای هه‌والیک که سه‌ره‌رای نه‌وهی که گرنگیی به خیرایی له بلاوکردنه‌وه نادات، له هه‌مان کاتیشدا گرنگیی به کاتی بلاوکردنه‌وهی خۆی ده‌دات. فیچهری هه‌والیی به به‌راورد له‌گه‌ل هه‌واله سه‌خته‌کان دورودریژترن، هه‌ر ئه‌و هۆیه‌شه، که ده‌توانیت بابه‌تگه‌لینک له خۆ بگریت. فیچهره‌کان بابه‌تی سه‌رنجراکیشه مرۆبیه‌کان له‌خۆده‌گرن و به وشه‌ی پیداهه‌لدان و رهنگ و جوڵه بایه‌خ ده‌دات و ده‌توانیت رۆلی نوسه‌ر له کاتی نوسینی فیچهر بۆ چه‌رۆکنوسیک بگۆریت. فیچهریکی باش له چاوپیکه‌وتن و زانیاری پینک هاتوو و به رووداویکی رۆژ سه‌رقال ده‌بییت و وه‌رگرانی له راستییه‌کان ئاگادارده‌کاته‌وه و رهنگرپیتی بریاردانی وه‌رگر ده‌کات له ژبانی ئیستا و رۆژانی داهاتوودا.

بابەتى بىست و سىيەم

راپۇرت چۆن دەنوسرىت؟

راپۇرت لەبارەى بابەت و پرسى تايپەت بە كۆمەلگا دەنوسرىت رۇژنامەنوسان ھەول دەدەن كە لە گۆشەنىگای جياوازەوہ بابەتەكان تاتوتوى بکەن و ديدوبۇچوونە جياوازەكان سەبارەت بە رووداوەكان شەنوكەو بکەن، و بۇ مەبەستى تىگەيشتن و زانىارى زياتر ھاوکارى وەرگر بکەن. رۇژنامەنوسان بۇ نامادەکردنى راپۇرت سەرەتا زانىارى و پيشنيارەكان كۆدەكەنەوہ و دواتر بە شيوازيكى چىرۆكى دارشتنى بۇ ئەنجام دەدەن. رۇژنامەنوس پىويستە بۇ نامادە کردنى راپۇرتەكەى، كپۆكى راپۇرتەكەى دەستنيشان بکات، بە لەبەرچاوگرتنى ئەو خالە، راپۇرتەكەى نامادە بکات. رۇژنامەنوس پيش ئەوہى راپۇرتەكەى نامادە بکات پىويستە لە خۆى پرسىار بکات كە بۆچى ئەو راپۇرتە دەنوسىت؟ و يان لە خۆى پرسىار بکات، ئاخۇ ئەو كەسانەى بابەتەكەى دەخويننەوہ چىيان لىي دەست دەكەويت؟ رۇژنامەنوس لە رىگای پرسىار و ەللامەكانى، دەتوانىت راپۇرتىكى باش بەرھەم بەينىت. دەستنيشان نەکردنى نامانجى راپۇرت دەيىتە ھۆكارى راپۇرتىكى بى ئەنجام و وەرگر لە بەھای راپۇرتەكە دوور دەخاتەوہ.

بابەتی بیست و چوارەم

رێنمایی زیاتر بۆ پەيامنیران

پەيامنیری کاریکى چەند لایەنەیه، پەيامنیر پێویستە ئامانجی خۆی دیاری بکات و هەولێ کۆکردنەوهی زانیاری بدات و لەگەڵ ژینگەى دەورووبەرى خۆى بگۆنجینیت، بە واتایەکی تر لەگەڵ خەلکی کۆلان و بازار گفتوگۆ بکات و لە گێرو گرتەکانیان بکۆلتێت و گرتەکانیان لە رینگای راپۆرتیک روبەروى بەرپرسان بکات وە. پەيامنیر بۆ دۆزینەوهی ئامانجەکانی پێویستە بچیتە ناو خەلک و هەولێ بە دەست هینانی زانیاری بدات لەبارەى ئەوهی لە دەورووبەرى روودەدات. پەيامنیر پێویستە لە شوینە قەرەبالغەکان وەکو نۆرەى پاس و لە نیو دۆستان و خزمان، چاو و گوپی خۆى سەبارەت بە گرتەکان بکات وە و بۆ ئەو گرتانە هاوسۆزی نیشان بدات. هاوکات پەيامنیر پێویستە هەولێ بەهێزکردنی پەيوەندیە گشتییەکانی بدات و پەيوەندیەکانی لەگەڵ گشت چین و توێژەکان پتەو بکات. پەيامنیران پێویستییان بە لیستیک لە ناو و پێگەى کەسایەتییە دیار و بەرپرسەکان و ئەو کەسانە هەیه کە چاوپێتکەوتنیان لەگەڵ ئەنجام دەدەن. پەيامنیری پێشەیی پێویستە ئەرشیفیکى تاییبەت بە خۆى هەبیت، تا لە کاتی پێویستدا بتوانیت سوودی لیوەر بگریت.

بابەتى بىست و پىنچەم

پرۇسەى نووسىن

ئىۋە ئەگەر بتانەۋىت بىنە نووسەر، دەبى بنووسن، پرۇسەى نووسىن بە نووسىنى بەردەۋام بەھىز دەبىت، ئەو پرۇسەىە لە چەند قۇنارغ پىك دىت. كۆكردنەۋەى بابەتەكان، ھەلۋەستەكردن لەسەر بابەتەكە، رىكخست و نووسىن و خويىندنەۋەى دووبارە. ئەگەر نەتوانن زانىارى باش دەستەبەر بىكەن، نووسىنەكەتان بەپىز ناپىت. نووسەر پىۋىستە وئىنەىەكى روونى لە سەر ناۋەرۋكى بابەتەكە ھەبىت و بزانىت كە گرنگترىن زانىارىەكان، يان بە واتايەكى دىكە بزانىت كامە خالە جەۋھەرى و زىرىنەكانى بابەتەكەىە. نووسەر بۇ ۋەۋەى زانىارىەكان شوپىن بز نەكات، پىۋىستە زانىارىەىە زىادەكان بناسىنىت و لىيان دوور بىكەۋىتەۋە. نووسەر پىش ۋەۋەى كە دەست بە رىكخستنى نووسىنەكەى بىكات، پىۋىستە بىرۋەكەىەك لە ناخىدا گەلالە بىكات. پىشەگەرانە نووسىنىكى باش بەرھەم بەپىنىت، نووسىنىك كە جگە لەۋەى پر لە زانىارى بىت ھانى خويىنەر بدات بە دواداچوونى بۇ بىكات.

بابه تی بیست و شه شه

په یامنیږی

په یامنیږی بو دهسته بهر کردنی زانیاریه کان پیویسته گهران و خویندنه وه و لیڅکولینه وه له کتیبخانه و نینته رنیت و گفتگو له گهل کهسانی تایبه تمند نه نجام بدات. کاری په یامنیږی زیاتر بریتییه له نه نجامدانی دیدار و چاوپیکه وتن له گهل خه لکیک که زانیاریان له سهر چیرۆکه که هه بیټ یان به شیک بن له چیرۆکی رووداوه که. ههر دوو جوړی هم خه لککش پییان ده گوتریټ سه رچاوه ی هه وال. په یامنیږی په کیکه له گرنگترین کاری روژنامه گه ری و په کیکه له گرنگترین ره گهزه کانی ناماده کردنی راپورت. په یامنیږ زانیاری سه رنجراکیش و هه ندی جار دهستی په کهم به روژنامه نوسان ده دن. په یامنیږی به ته وای هونه رییه و په یامنیږ له میانه ی ناماده کردنی له گهل خه لک به گفتوگو هه لدهستن و بابته تی فیږ کردن و سه رسوپهینه ر و چاوه روانه کراو، به دهست ده هیټیت. ههر به و هویشه شه نه و پیشه یه له گهل جوړه کانی دیکه ی نوسین جیاوازه. په یامنیږان له گواستننه وه ی خالی بوچونی خه لکی تر پیویسته چاودیری بابته یاساییه کان بکه ن تا روبه روی کیشه کانی دادگا نه بنه وه.

Please answer the following Questions briefly.

1. What does reporting often involve?

Reporting often involves research-going to libraries, reading about an idea, thinking about where to get more information and who to talk to (all things that Internet can help with).

2. What is the heart of a news story?

Reporting is at the heart of a news story

(۲۶)

تکایه به گورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهروه.

پ/۱/ ئەهرکی پهيامنێر چیه؟

وهلام/ ئەهرکی پهيامنێر بریتیه له گهران له کتیبخانهکان و خویندنهوهی سهراچاوهکان بۆ دۆزینهوهی

بابهتێک و بیر لهوه بکاتهوه که له کوێ زۆرتین زانیاری دهست دهکەوێت و کی بدوینیت. (ئینتهرنیٲ

یارمهتیدهریکی گرنگ دهبیت لهم رووهوه)

پ/۲/ دلێ چیرۆکی ههوائیک چیه؟

وهلام/ پهيامنێری بریتیه له دلێ چیرۆکی ههوال.

Subject (26)

Reporting

Reporting often involves research-going to libraries, reading about an idea, thinking about where to get more information and who to talk to (all things that Internet can help with). Most of all, reporting involves meeting and interviewing people who either know about the story or who are part of it. Those people are called sources.

Reporting is at the heart of a news story. Interviewing real people provides the meat of good story-quotes of what they said. Talking to people often leads to unexpected information that can take a story in a whole different direction. And people often tell wonderful stories, called anecdotes, to illustrate what they are talking about.

It is reporting that makes a news story so different from other forms of writing. And it is meeting people and learning surprising, unexpected- and sometimes amazing-things that make reporting so rewarding. And any of those ingredients will make your news story interesting.

A cautionary note on reporters and their sources is in order first. Reporters must always identify who they are and the fact that you are a reporter before beginning an interview. And if you want to interview someone or use what they have said in a story, you must ask permission and inform the source that you would like to publish that information or quotes. This is more than just courtesy and good ethical practice.

Rewarding	پاداشتکردن	involves	تړيوه گلان
Ingredients	پښکها ته گان	libraries	کتبښخانه گان
Cautionary	وړيا که روهه	information	زانیاری
Note	تښبيني	meeting unexpected	ديداري چا ورواننه گراو
Permission	روخسته، مؤلهت	direction	ناراسته
Inform	زانیاری دان	wonderful	جوان
Publish	بلا وکر دنه وه	anecdotes	گټوران هوه
Quotes	وړده گړټ	illustrate	روونکر دنه وه
Courtesy	رڼز	surprising	کتوپر، له ناکاو
Ethical	نه خلاقي	amazing	سه رسور هټنه ر، سه رنجرا گيش

Please answer the following Questions briefly.

1. What does a successful writer usually do?
The successful writer usually gathers focuses, orders, drafts and revises.
2. How can a writer find a focus?
A writer can find a focus asking himself, what's the point? Imagine that you had to write a six-word headline for the story.

(۲۵)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارموه بدمرموه.

پ/١/ ئهركهكانى نوسهري سهركهوتوو چييه؟

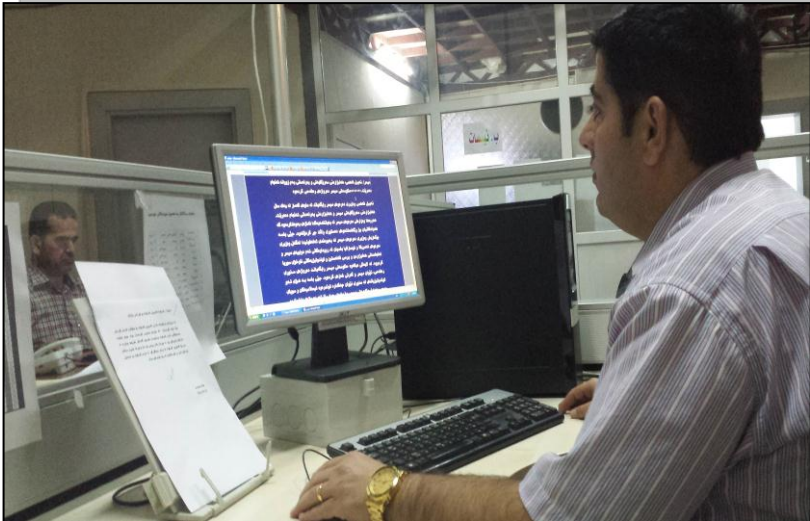
وهلام/ بریتیه له دارشتنی بیروکه و ریزبه‌ندیی رووداوهدگان و ره‌شنوس و پیداجوونه‌وهیان.

پ/٢/ نوسه‌ر چۆن ده‌توانی‌ت کرۆکی بیروکه‌یه‌ک بدۆزیته‌وه؟

وهلام/ نوسه‌ر ده‌توانی‌ت به پرسیار له‌خۆ کردن مه‌به‌ستی بیروکه‌که‌ی بخاته‌روو که له شەش وشەدا

سه‌ردی‌ریک دروست بکات که گوزارشت له چیرۆکه‌که بکات.

Subject (25)

The writing process

Writing is a process, a logical sequence of steps. You follow a pattern in getting dressed each day, in baking a cake or in changing a flat tire. In the same way, your writing should be the product of a logical process. The successful writer gathers focuses, orders, drafts and revises.

1. The first step in the process is gathering. good writing begins with good reporting. The writer must find the details that reveal meaning. You can't write writing; you have to have fact.

2. Once you have the facts, decide on a focus or theme. Each news story should have one dominant idea. That is the focus or reason for writing the story. Without a focus, stories wander and confuse the reader. To find the focus, ask yourself, what's the point? Imagine that you had to write a six-word headline for the story.

What one sentence tells the meaning of the story?

3. Next, decide which of your facts are most important and place them in a logical order. Discard all facts that don't flow from your focus statement. Like a blueprint, each story needs a plan. Each point should grow from the previous point and lead to the next one. Poor organization loses more readers than anything else. For the reader, the easiest thing is to stop reading.

4. Write quickly from beginning to end so that you can spend time with the middle of your story and with the ending. After you have written, edit your story to make it more powerful.

writing	پیش نویسن	process	پروژه
Reveal	دهر خستن ، کشف	logical	لوژیکی
Dominant	کۆنترۆلکردن	sequence	به‌دوای یه‌کدهاتن
Reason	هۆ	pattern	نمونه
Without	به‌بی	dressed	جل له‌به‌رکردن
Wander	پیاسه کردن	baking	نانکردن
Confuse	سه‌رلێشێواو	product	به‌رههه
Sentence	رسته	successful	سه‌رکه‌وتوو
Discard	فرێدان	focuses	چه‌خت ده‌کاته‌وه
Statement	به‌یانکردن ، راگه‌یاندن	orders	فرمانه‌کان
Blueprint	پلان دانان	drafts	ره‌شنووس
Previous	پیشوو	revises	پیداچوونه‌وه

Subject (24)

Further tips for reporters

Finding story ideas

*Keep your eyes and ears open; listen to what your friends are talking about.

*Read everything you can get your hands on; get story ideas from other newspapers and magazines.

*Research a subject that interests you ask yourself what you would like to know more about.

*Talk to people in a specific field to find out what is important to them.

Newsgathering

*Begin collecting articles on your subject.

*Talk to friends and associates about the subject.

*Contact any agencies or associations with interest or professional knowledge in the area.

*Create a list of people you want to interview; cover both sides of the story by interviewing people on both sides of the issue.

*Collect government statistics and reports on the subject get old press releases or reports to use as background.

Articles	وتارەگان	finding	دۆزىنەۋە
Associates	رېكخراۋەدگان، پەيوەندار	newspapers	رۇژنامە
Contact	پەيوەندى	magazines	گۇڧارەگان
Agencies	ئاژانسەگان	subject	بايەت
Professional	پيشەيى	interests	بەرژەۋەندى
Area	روويەر	specific	ديارىكراۋ
Create	خولقاندن	field	بوار
Cover	دەپۇشى	newsgathering	هەۋال كۆكردنەۋە
Statistics	ئامار	collecting	كۆكردنەۋە
Releases	بىلاۋكردنەۋە		

Please answer the following Questions briefly.

1. What is the role of reporter?

The role of a reporter is to find out what people are thinking of an issue and to report the opinions of different stakeholders of an issue

2. How can a reporter bring the story to life?

A reporter can bring the story to life by providing some visual details .

(۲۳)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهروه.

پ/رۆلی پهيامنیر چیه؟

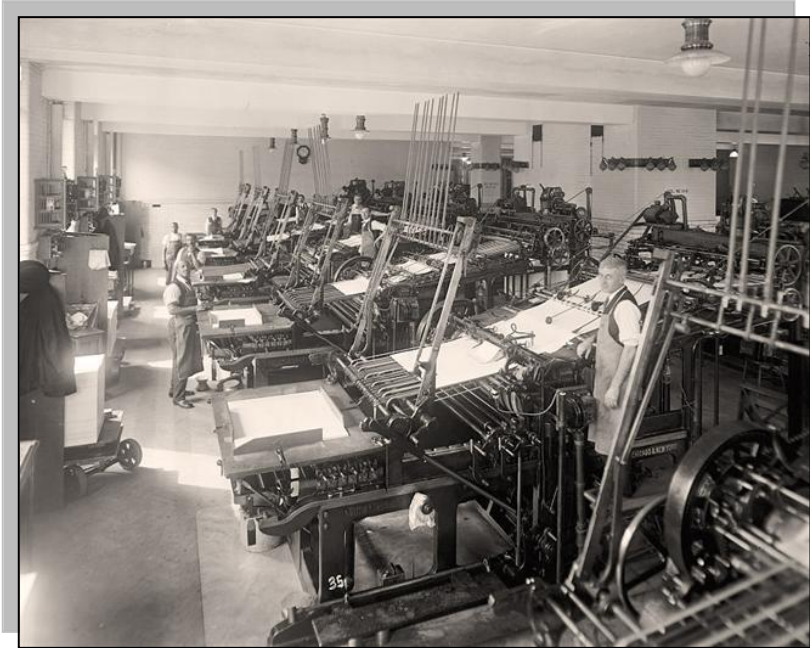
وهلام/ بریتیه لهوهی که، ئەوه بدۆزیتهوه که خهڵک چۆن بێر له پرسیک دهکهنهوه و ریبورتیک ناماده

بکات لهسهر بیرورای بشکداره جیاجیاکان له سهه پرسیک.

پ/۲ چۆن پهيامنیر دهتوانیت چیرۆکیکی کاریگهر و زیندوو بخاتهروو؟

وهلام/ له ریگای خستنهرووی ههندیك وردهکاری بینراو دهتوانیت چیرۆکیکی زیندو و کاریگهر

بخاتهروو.

Subject (23)

What makes a report?

The role of a reporter is to find out what people are thinking of an issue and to report the opinions of different stakeholders of an issue. These comments make up the bulk of the story. The narrative helps to weave the comments into a coherent whole.

As a reporter, you are the eyes and ears for the readers. You should try to provide some visual details to bring the story to life (this is difficult if you have conducted only phone interviews, which is why face-to-face is best). You should also try to get a feel for the story. Having a feel means getting some understanding of the emotional background of the piece and the people involved in it. Try to get a sense of the characters involved and why they feel the way they do.

Hint: stick to one particular theme throughout the story. You can put in different details but they all have to relate to the original idea of the piece. (e.g. If your story is about black youth and their relationship with the police you Do NOT want to go into details about the life of any one particular youth).

The why question

Why am I writing this report? –what am I trying to achieve

Why am I writing this report? –what do I want my under to think and do after reading my report?

Conducted	نه‌نجامدان	role	رۆل
different	حیاوازه	Understand	تینگه‌یشتن
stakeholders	پشگداران	Emotional	سۆزای
comments	لیدوان	Involved	تیوه‌گلاو
bulk	قه‌باره	Stick	پابه‌ندبوون
weave	چنین	Particular	به‌تایبه‌ت
coherent	به‌یه‌گه‌وه‌به‌ستر او	Throughout	به‌دریژایی
whole	هه‌موو	Original	ئه‌سه‌لی
provide	پیدان	Relationship	په‌یوه‌ندی
visual	ببیراو	Achieve	به‌ده‌ست‌هیتان
details	ورده‌کاری		

Please answer the following Questions briefly.

1. According to the text what is balance?
Balance is presenting the opinions of people on both sides of an issue and let the readers make their own decision on who to believe
2. Which of the news feature or hard news are less time-sensitive?
News features are less time-sensitive.

(۲۲)

تکایه به کورتی و دلامی نهم پرسیارانهی خواردهوه بدهرهوه.

ب/ا به پئی تیگستهکه مانای هاوسهنگیی چییه؟

وهلام/ هاوسهنگی بریتیه له خستنهرووی بیروپای خه لک له ههر دوو دیوی بابته تیک یان پرسیتک و ریگاش به خوینهران بدریت بریاری خوین دهریپرن که پروا به کامه لایه بیان بکن.

ب/۲ فیچهری ههوال و ههوالی سهخت کامه بیان ههستیاری کاتی که متره؟

وهلام/ فیچهرهکانی ههوال ههستیاری کاتیان که متره.

Subject (22)

News feature

A news feature takes one step back from the headline. It explores an issue. News features are less time-sensitive than hard news but no less newsworthy. They can be an effective way to write about complex issues too large for the terse style of a hard news item. Street kids are a perfect example. The stories of their individual lives are full of complexities which can be reflected in a longer piece.

Features are journalism's shopping center. They're full of interesting people, ideas, color, lights, action and energy, Storytelling at its height! A good feature is about the people in your community and their struggles, victories and defeats. A feature takes a certain angle and explores it by interviewing the people involved and drawing conclusions from that information. The writer takes an important issue of the day and explains it to the reader through comments from people involved in the story.

Hint: Remember to balance your story. Present the opinions of people on both sides of an issue and let the readers make their own decision on who to believe. No personal opinions are allowed. The quotes from the people you interview make up the story. You are the narrator.

Energy	وزە	headlines	سەردىڭىر
Community	كۆمەلگەي خۇجىيى	explores	دۆزىنەۋە
Struggles	خەبات، مەملانى	news features	فيچەرەكانى ھەۋال
Victories	سەرگەۋتەن	hard News	ھەۋالى گەرم
Defeats	دۆراندىن	newsworthy	بەھاي ھەۋال
Angle	فريشە	terse	كورت
Drawing	ۋينەكيشان	individual	تاگەكەسىي
Conclusions	دەرئەنجام	complexities	ئالۇزىەكان
Balance	ھاۋسەنگى	reflected	رەنگدانەۋە
Decision	بىرپار	piece	پارچە
Quotes	ۋەردەگريت	center	ناۋەند
Narrator	چىرۆك گىرەۋە	action	كار

Please answer the following Questions briefly.

1. What hard news topics are usually about?

Hard news topics are usually about approaches-police and courts, sports, local government, or business-written.

2. According to the text what is a feature?

A feature story is a special human interest story or article that is not closely tied to a recent news event.

(۲۱)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدەرەوه.

پ/ هه‌هوالی سهخت چ جوژه بابەتیک له‌خۆ ده‌گریت؟

وه‌لام/ هه‌هوالی سهخت بابەتی پۆلیس و دادگا و وەرزش و حکومهت و نابوری له‌خۆ ده‌گریت.

پ/ به‌ یی ده‌قی بابەته‌که‌ فیچەر چیه؟

وه‌لام/ فیچەر بریتیه له‌ به‌شیکی تایبه‌تی ناهه‌هوالی، که له‌ رۆژنامه و گو‌فاره‌کان بلا و ده‌کریته‌وه.

Subject (21)

Defining feature writing

If you want to write, write. That's the advice of one of the ancient Greeks, If you want to be a good magazine or newspaper feature writer, first read this book.

If you take term literally, a feature is a special part of something. Feature articles are often special portions of the periodicals that publish them. They do take many different approaches and forms, of course. Most persons familiar with nonfiction writing for the news media think of the conventional straight news or hard news topics and approaches-police and courts, sports, local government, or business-written to give the who, what, when, where, why, and how. These stories emphasize the important persons, the activities, current events, local and regional orientation, explanation of importance, and nature of the event.

Feature stories go beyond this level to be special. Feature stories go beyond this level to be special. Feature writers often employ some license or flexibility and emphasize the unconventional or the different.

One professional writer defines feature writing as creative, subjective article writing that is designed to inform and entertain readers. Daniel Williamson's (1975) interpretation emphasized the four words that have been italicized. These points help to show features are different from straight news or information writing.

Employ	فهرمانبهری	literally	بابه تیانه
Flexibility	سانایی	feature	فیچهر
Emphasize	جه ختده کاته وه	periodicals	وهرزیه گان
Unconventional	ناباو	conventional	لاسانی کردنه وه
Professional	پیشه یی	courts	دادگاگان
Defines	پیناسه دهکات	business	کار
Creative	داهیته ر	activities	چالاکیه گان
Subjective	بابه تی	Designed	نه خشه کیشان
current	ههنوکه یی	Inform	زانباری دمدات
regional	ههریمی	Interpretation	وهرگیران
orientation	ناراسته کردن	Italicized	خوار نووسین
explanation	شیکردنه وه		

04	FEATURES
	Defining feature writing
	NEWS feature
	What makes a report?
	Further tips for reporters
	The writing process
	Reporting

Please answer the following Questions briefly.

1. Why we should tape an interview?

We should tape an interview because if anyone comes back at you, you have the proof of what was said

2. We should start an interview with easy questions; end with difficult questions.

(۲۰)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدەرەوه.

پ/بۆچی پێویستە چاوپێکەوتن تۆمار بکریت؟

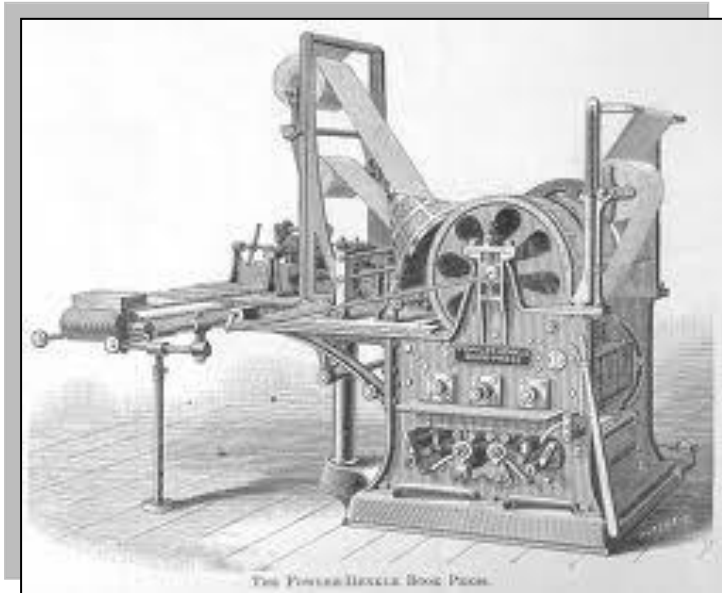
وهلام/ پێویستە چاوپێکەوتن تۆمار بکەین بۆ ئەوهی ئەگەر کەسیک گەرایهوه لات، بۆی بسەلمینی کە

چی گوتوه.

پێویستە ئێمه چاوپێکەوتن به پرسیاره ئاسانهکان دەست پێ بکەین و به پرسیاره زەحمەتەکان کۆتایی

پێ بێنین.

Subject (20)

Interviewing do's and don'ts

*Be polite.

*Explain the ground rules of the interview to people unfamiliar with how the media works-this means that you tell them the information they give you can and will be published. If they do not want any part of what they say published, they need to tell you it is off the record.

*Tape the interview (so if anyone comes back at you, you have the proof of what was said).

*Build a relationship with the person being interviewed.

*Start with easy questions; end with difficult questions.

*Read the body language of the person you're interviewing and if they get defensive, back away from the question you are asking and return later.

*Don't attack the source.

*Keep control of the interview; don't let the subject ramble or stray from the subject.

* On the other hand, don't let your opinion of what the story should be color the interview. Always remember that the person you are talking with knows more about the subject than you do.

Attack	هیرش	polite	به پزیز
Ramble	بیزار کەر	unfamiliar	ناپاوه، رانه هاتوو
Stray	دووور کهوتنه وه	published	بلا و کراوه
Opinion	پاویۆ چوون	proof	به لگه
Language	زمان	relationship	په یوه ندی
Person	کەس	difficult	زه حەمت
Build	دروست دهکات	body language	زمانی جهسته
Remember	بیر هینانه وه	defensive	به رگری کاری
Source	سه ر چاوه	return	گه رانه وه

Please answer the following Questions briefly.

1. Why should we use a pause after asking questions?

We should use a pause after asking questions to give the person sufficient time to respond.

2. Why we should not ask multiple questions when we interview someone?

We should not ask multiple questions when we interview someone because we confuse the person.

(۱۹)

تکایه به کورتی وەلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بەدرەوه.

پ/بۆچی پێویستە لە دواى پرسیار کردن وەستان بەکاربێنین؟

وەلام/ پێویستە دواى پرسیار کردن وەستانێک هەبێت بۆ ئەوەى بوار بەدریت کە کەسەکە کاتى هەبێت،

وەلام بەداتەوه.

پ/بۆچی نابێت لە کاتى چاوپێکەوتن لەگەڵ کەسێک پرسیارى هەمە جۆر بکەین؟

وەلام/ لە کاتى چاوپێکەوتن نابێ پرسیارى هەمە جەشەن بەکار بێنین چونکە کەسەکە تووشى

سەرلێشێوان دەکەین.

Subject (19)

Guidelines for use of questions

*After asking a question, use a pause to give the person sufficient time to respond. The person may not have a ready response. If they feel they have to supply a quick answer, they might end up trying to say something that would please you rather than what is actually on their mind.

*Ask only one question at a time. Asking multiple questions confuses the person, who may only respond to the least important of the questions, or the one that is easiest for them.

*Avoid accusatory or antagonistic questions. Questions can reflect antagonism either because of your voice tone or because of the use of the word why. Why has become a word in our language that denotes disapproval or displeasure and can tend to put people on the defensive.

*Do not ask leading questions. Leading questions imply what you think. For example, You wouldn't really do that, would you? Or Don't you think that...?.

*Don't overuse questions. Questions have a tendency to promote yourself as an expert and reduce the responsibility and involvement of the other individual. Never ask a question purely out of curiosity.

Disapproval	نهسهلاندن	pause	وهستان
Displeasure	ناخوش	sufficient	ئەوهونده بهش بکات
Defensive	بهرگریکار	respond	وهلام دانهوه
Imply	لهخۆ دهگرئ، پیکدیت	supply	پیندان
Overuse	زۆر بهکارهینان	please	تکابه
Tendency	مهیل	actually	له راستیدا
Promote	بهرزکردنهوه	mind	عههل، لهبیربوون
Reduce responsibility	کهمکردنهوهی بهرپرسیاریهتی	multiple	هه مهه چهشن
Involvement	تیوهگلان	confuse	شلهزاو
Individual	تاک، به تاکی	accusatory	تۆمهتباری
Purely	بهخاوینی	antagonistic	دوژمنایهتی و
			دژایهتی
Curiosity	هزولی	denotes	ئامازه دهکات به ...

Please answer the following Questions briefly.

1. What are two basic types of questions in interviews?

The two basic types of questions in interviews are closed-ended questions and open-ended questions.

2. What is the main difference between closed and open-ended questions?

The main difference between closed and open-ended questions is that closed-ended questions require only a yes or no answer or specific date but open-ended questions require the applicant to develop an answer and provide more detailed information.

(۱۸)

تکایه به گورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/ دوو جۆره سه‌ره‌کیه‌که‌ی پرسیار له چاوپێکه‌وتن چین؟

وهلام/ دوو جۆره سه‌ره‌کیه‌که‌ی پرسیار له چاوپێکه‌وتن بریتیه له پرسیارى داخراو و پرسیارى گراوه.

پ/ جیاوازی سه‌ره‌کی نیوان پرسیارى داخراو و پرسیارى گراوه چیه؟

وهلام/ جیاوازی نیوان پرسیارى داخراو و پرسیارى گراوه له وه‌دایه که پرسیارى داخراو ته‌نیا پێویستی

به به‌ئى یان نه‌خێر هه‌یه یان به کاتى دیاریکراو هه‌یه له وه‌لامدا، به‌لام پرسیارى گراوه پێویستی به ئیلهام

هه‌یه بۆ گه‌شه پیکردنى وه‌لامه‌که و خستنه‌رووی زانیاری تێرو ته‌سه‌ل.

Subject (18)

Types of interview question

There are two basic types of question:

1. Closed-ended question
2. Open-ended questions.

The timing and working of questions during an interview can affect the source's response.

Closed questions: Require only a yes or no answer or specific date. Some interviews require only quick question and short, specific answer. For these, it is best to ask closed-ended questions, which are structured to elicit precise answers.

Closed-ended questions should be reserved for the point in the interview when the source is relaxed and beginning to open up.

Open ended questions: Require the applicant to develop an answer and provide more detailed information.

Open-ended questions are used when a short, precise answer is not immediately necessary. Because they allow a source more time to develop an answer, open-ended questions sound less intimidating. They are good way to break the ice and to establish rapport with a source. In the first phase, of the interview, the questions are open-ended and easy to answer. By the last phase, when source and reporter should be as comfortable as they can be, the questions are closed-ended and adversarial.

Double-barreled questions are those that ask two questions at the same time. They can confuse respondents and answers to such questions are uninteruptible, because it is not possible to determine to which question the answer refers.

Necessary	پڻويستی	closed-ended questions	پرسىارى داخراو
Allow	ريگه دهدات	open-ended questions	پرسىارى كراوه
Intimidating	قواندن	affect	كارىگهر
Phase	قوناغ	closed question	پرسىارى داخراو
Comfortable	خوش	require	داواكراو
Adversarial	راويزكارىانه	elicit	پيشيىنى
relaxed	پشووډان	Decide	بريار دهدات
Confuse respondents	وهلامى بيسهروبهه	open up	كراوه
Uninterruptible	قابىلى بچر بچر بوون نييه	applicant	داواكار
Determine	بريار	precise	ورد
Subject	بابهت	immediately	ههر ئيستا

Please answer the following Questions briefly.

1. What sort of interview is the most effective?

Face-to-face interview is most effective

2. When telephone interviews can work well?

Telephone interviews can work well, especially if there is prior notification for participants.

(۷)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدەرەوه.

پ/۱ ج جۆره چاوپیکهوتنیک کاریگه‌رت‌ترین جۆری چاوپیکهوتنه؟

وهلام/ چاوپیکهوتنی رووبه‌روو کاریگه‌رت‌ترین جۆری چاوپیکهوتنه.

پ/۲ چ کاتیک چاوپیکهوتن له ریگای ته‌له‌فون کاریگه‌ری باشی ده‌بییت؟

وهلام/ چاوپیکهوتنه‌کانی ته‌له‌فونی کاتیک کاریگه‌ری باشیان ده‌بییت که ئەگه‌ر ناگاداری پیش‌وه‌ختهی

به‌شداریوان ئەنجام درابیت.

Subject (17)

Guidelines to interview

Face-to-face interviews are most effective, but telephone interviews can work well, especially if there is prior notification for participants. People are likely to say more than they will write. Participants are motivated by an effective, personable interviewer.

Once the preliminary research has been completed, it is time to set time to set up the interview.

Once the preliminary research has been completed, it is time to set time to set up the interview. Here are six guidelines to follow, each of which will be discussed in turn:

1. If the deadline is not tight, telephone or write to the person in advance to request the interview.
2. Identify yourself as a reporter, and name the organization for which work.
3. Establish a time and place that are convenient for being interviewed.
4. Tell the person the general type of information being sought. There is no need to reveal specific questions, but at least tell the source that you are doing a story on such and such and would like to ask him or her some questions. Also, tell the person approximately how long the interview will take.
5. Dress appropriately.
6. Be on time! The worst impression you can make on a source is being late for the interview.

Deadline	دو اسات	face-to-face	رووبه پروو
Tight	توند	telephone interviews	چاوپیکه وتنی تله فونی
Request	داواکراو	prior notification	ناگاداری پیشو دخت
Identify	دهستنی شانکردن	participants	به شدار بووان
Organization	ریکخراو	motivated	هاندر، پالنه ر
Establish	دامه ز راندن	effective	کاریگر
Convenient sought	داوای گونجاو	personable	قابیلی به شه خسیکردن
Reveal	دهر خستن	interviewer	چاوپیکه وتن
Specific	تایبته	preliminary	سه رتهایی
Approximately	به نزیکه ی	research	گه ران، توژیژینه وه
Appropriately	به گونجاوی	completed	ته او بوو
Worst impression	خراپترین بوچون	discussed	گفتوگو کردن

Please answer the following Questions briefly.

1. How interview patterns are determined?

Interview patterns are determined by the subject matter and the type of person being interviewed.

2. What are interview patterns?

Interview patterns are a funnel and an inverted funnel.

(۱۶)

تکایه به کورتی وهلامی نهم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/۱/ چۆن جوۆری چاوپیکهوتن دستنیشان دهکریت؟

وهلام/ به جوۆره بابتهت و جوۆری کهسهکه، که چاوپیکهوتنی لهگهڵ نهنجام دهریتهت جوۆری

چاوپیکهوتنهکه دستنیشان دهکریت.

پ/۲/ جوۆرهکانی چاوپیکهوتن چین؟

وهلام/ دوو جوۆری چاوپیکهوتن ههیه: چاوپیکهوتنی ههرمی و چاوپیکهوتنی خیرا.

Subject (16)

Structuring an Interview

Interviews follow one of two patterns that are determined by the subject matter and the type of person being interviewed. One pattern is structured like a funnel; the other is like an inverted funnel.

Funnel Interview

The funnel interview is the most common and the most relaxing for both the reporter and the source because the toughest and most threatening questions are saved for near the end. These in interviews begin with background talk.

The background questions are followed by open-ended questions, which in turn are followed by closed-ended questions or adversarial questions.

Funnel interviews are most useful when:

*The source is not accustomed to being interviewed.

*The length of the interview is not important.

*Particularly touchy closed-ended questions need to be asked.

Inverted-funnel interview

In an inverted-funnel interview, the key questions are asked immediately. This style of interview is used with people, such as law enforcement officers or government officials, who are experienced or when there is little time to ask questions.

Inverted-funnel interviews are also used in breaking news stories when there is little time to ask question.

Accustomed	باو، راهاتوو	patterns	نمونه
Length	دریژی	determined	برپاریدا
Particularly touchy	ههسه تیاری،	subject matter	کاکله ی بابته
	ههستکراو		
Closed-ended questions	پرسیاری داخراو	inverted funnel	ئاودزو
Inverted Interview-Funnel	پ.ج. داخراو	funnel interview	چااوپیکهوتنی
			ردهتی
Immediately	یهگسه	toughest	بههیزترین
Enforcement	سهپاندن	threatening	هههشه لیکردن
Officers	فههرا منبههرا	background	باکگراوند
Government	حکومهت	open-ended questions	پرسیاری کراوه
Officials	بههپرسا	closed-ended questions	پرسیاری داخراو
Experienced	ئهزمون	adversarial	راویژکارایانه
Breaking news	ههوالی بههپهله		

Please answer the following Questions briefly.

1. What are the three ways to gather information for a story?
the three ways to gather information for a story are research , observation and interviewing .
2. In how many ways an interview can be conducted?
An interview can be conducted in person , over the phone, and now even by email.
3. What are the three stages in every interview?
The three stages in every interview are research , setting up the interview and questions and answers.

(۱۵)

تکایه به گورتی وهلامی نهم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ۱/ نهو سئ ریگایانهی بو کۆکردنهوهی زانیاری چیرۆکی ههوائیی بهکار دین چین؟
وهلام/ نهو سئ ریگایانهی که بو کۆکردنهوهی چیرۆکی ههوال بهکار دین بریتین له گهپان و بینین و چاوپیکهوتن.

پ۲/ به چهند ریگا چاوپیکهوتن نهنجام دهریت؟
وهلام/ به ریگای کهس و تهلهفون و تهنانهت له سهردهمی ئیستادا به ئیمیلیش چاوپیکهوتن نهنجام دهریت.

پ۳/ نهو سئ فوناههی که له چاوپیکهوتندا بوونیان ههیه چین؟
وهلام/ ههموو چاوپیکهوتنیک سئ سهکۆ لهخۆ دهگریت، که بریتین له گهپان و شوینی چاوپیکهوتن و پرسیار و وهلام.

Subject (15)

Interviewing

There are three ways to gather information for your story -research, observation and interviewing. Of these, interviewing is clearly the most important. It can be done in person, over the phone, and now even by email. It can be extensive or just few questions. An interview is an exchange of information between a reporter and a source. When a reporter asks the right questions with finesse, a source becomes a window to the news. On the other hand, a story can fail if the reporter asks the wrong questions or not enough questions, does not know how to ask questions or gives up too early on a hostile or close-lipped source.

Interviewing requires patience, confidence and an uncanny ability to listen, participate, observe and absorb. Reporters must be able to ask a question and listen to the entire response, all the time zeroing in on the key points. Reporters who are well-prepared should be able to tell when a source is telling the truth, embellishing it or lying.

There are three stages in every interview:

1. Reserch
2. setting up the interview
3. questions and answers

Each stage requires careful attention and expertise. A Shoddy job on any of the stages will show up in the final product. A thorough job on each stage will result in the best, most professional story possible.

Participate	به‌شداریکردن	observation	چاودیریکردن
Observe	چاودیر	extensive	فراوان
Absorb	هه‌لمژین	interview	چاوپیکه‌وتن
Entire response	وه‌لامی ته‌واو	exchange	گۆرینه‌وه
Zeroing	به‌سفر کردنی شته‌کان	reporter	به‌یامنیئر
Well-prepared	ئاماده‌کاری باش	source	سه‌رچاوه
Truth	راستی	finesse	لیه‌پاتووایی
Embellishing	رازانده‌وه	hostile	دوژمن
Stages	قۆناغ	close-lipped source	سه‌رچاوه‌یه‌کی نزیکه‌یی ده‌مکوته‌کردن
Attention	سه‌رنج	patience	سه‌بر، ئارامی
Product	به‌ره‌هه‌م هینان	confidence	دانیایی
Professional	پیشه‌یی	uncanny	سه‌بر

03**INTERVIEW**

Interviewing

Structuring an interview

Guidelines to interview

Types of interview questions

Guidelines for Use of Questions

Interviewing do's and don'ts

Please answer the following Questions briefly.

1. How does a hourglass news form start?

A hourglass news form starts with a basic, summary lead telling what happened

2. Usually the hourglass news form is used in what kind of stories?

The hourglass news form is used in a narrative storytelling form by explaining the story in chronological order with detail, dialogue and any other dramatic information.

(۱۴)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهروه.

پ/ههوالی کاتزمیری لیمی چون دەست پێدهکات؟

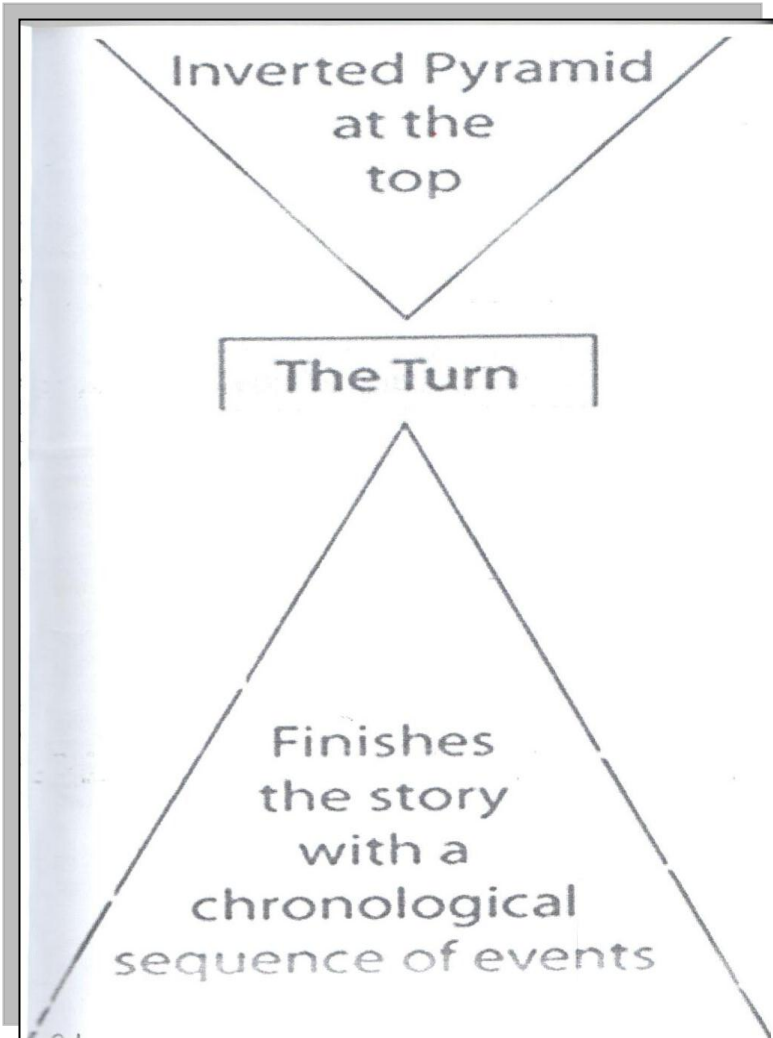
وهلام/ ههوالی کاتزمیری لی به ههوالیکی سهرهگی لیدیکی پوخته دەستپێدهکات، که رایدهگینیت چی

رووی داوه.

پ/ههوالی لیمی له ج جۆریکی چیرۆکی ههوالی بهکار دیت؟

وهلام/ ههوالی کاتزمیری لیمی له شیوهی گیرانهوهی چیرۆکی پێک دیت که باس له به دوایهک داهاتنی

چیرۆکهکه به وردهکاری و گفتوگو یان ههر زانیاریهکی دیکه‌ی کاریگهر دهکات.

Subject (14)

Hourglass

The hourglass form is a storytelling structure that starts with a basic, summary lead telling what happened. Then it turns into a narrative storytelling form by explaining the story in chronological order with detail, dialogue and any other dramatic information.

The transition to the storytelling can start with an overview attribution such as police gave the following account: This form takes longer to read than the traditional inverted pyramid but is good when you have a dramatic incident. It is well suited to police and court stories.

The hourglass can be used in all kinds of stories: crime, business, government, even to report meetings. It's best suited, however, for dramatic stories that can be told in chronological fashion.

The hourglass is a form that satisfies editors who prefer a traditional approach to news writing as well as impatient readers who tire easily of leisurely approaches to stories that take forever to get to the point. Readers who want a more complete story, who like to see a story unfold as they read it, are happy as well. The hourglass serves readers need for news and their natural desire for story.

Suited	شياو، گونجاو	hourglass	کاتژمیری لی
Court	دادگا	storytelling	گوتنی چیرۆک
Crime	تاوان	structure	پیکهاته
Business	کار	turns	سورانهوه
Government	حکومەت	narrative	حیکایەت خوین
Meetings	کۆبوونهوهکان	explaining	دەربەرین
However	هەرچەندە	chronological	ریزکردن بە پێی کات
Dramatic	کاریگەر	detail dialogue	گفتوگۆی تێروتهسهل
Fashion	شیاو	leisurely	لهسهرخۆ
unfold	دەرخستن	Overview attribution	تێروانینی گشتی لهسهر پالپشتی
Account	رابۆرتی پۆلیس	desire	هەز، خولیا
Incident	رووداوی ناخۆش		

Please answer the following Questions briefly.

1. What is the difference between hard and soft news?

Hard news generally refers to up-to-the-minute news and events that are reported immediately, while soft news is background information or human-interest stories.

2. What topic usually do hard news stories cover?

Hard news stories covers politics , war , economics and crime used to be considered hard news

3. What topics usually do soft news stories cover?

Soft news stories covers arts, entertainment and lifestyles .

(۱۳)

تکایه به گورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/جیاوازیی نیوان ههوائی سهخت و ههوائی نهرم چیه؟

وهلام/ به گشتی ههوائی سهخت ههوالهکانی راستهوخۆ و به پهله لهخۆ دهگریت، بهلام ههوائی نهرم

زانباری باگراوهند یان چهزه مرۆییهکان لهخۆ دهگریت.

پ/چیرۆکی ههوائی سهخت رومالی ج بابهتیک دهکات؟

وهلام/ رووداوی ههوائی سهخت رومالی ههوالهکانی سیاسی و جهنگ و ئابوری و تاوان دهکات، که به

ههوائی سهخت ههژمار دهگریت.

پ/چیرۆکی ههوائی نهرم ج بابهتیک ههوائی رومال دهکات؟

وهلام/ چیرۆکی ههوائی نهرم رومالی ههوالهکانی هونهری و کات بهسهربردن و شیوازهکانی زیان دهکات.

Subject (13)

Hard news and soft News

News stories are basically divided into two types: hard news and soft news. Hard news generally refers to up-to-the-minute news and events that are reported immediately, while soft news is background information or human-interest stories.

Politics, war, economics and crime used to be considered hard news, while arts, entertainment and lifestyles were considered soft news.

But increasingly, the lines are beginning to blur. Is a story about the private life of a politician politics or entertainment? Is an article about the importance of investing early for retirement a business story or a lifestyle story? Judging solely on subject matter, it can be difficult to tell.

One difference between hard and soft news is the tone of presentation. A hard news story takes a factual approach: What happened? Who was involved? Where and when did it happen? Why?

A soft news story tries instead to entertain or advise the reader. You may have come across newspaper or TV stories that promise news you can use. Examples might be tips on how to stretch properly before exercising, or what to look for when buying a new computer.

Blur	ديارنه مان	basically divided	له بنه رمت دابه ش دمبيت
Politician	سياسي	hard news	هه والي گهرم
Investing	وده به ره يتان	soft news	هه والي سارد
Retirement	خانه نشيني	generally refers	به گشتي نامازه دهدات
Solely	به تنه نا	immediately	يه كسه ر
Difference	حيوازي	human interest	ناره زوه مرؤيه كان
Presentation	نمايش كردن	politics	سياسه ت
Approach	ريگه	war	جه ننگ
Involved	تيوه گلان	economics	زانستي نابوري
Entertain	دلخوش كردن	crime	تاوان
Promise	به لئندان	considered	وا داده ني
Stretch	كشان	entertainment	خوش

Please answer the following Questions briefly.

1. Why writing a lead is the hardest part of preparing a news story?

Writing a lead is the hardest part of a preparing a news story because the lead must also catch a reader's or listener's attention and make them want to read the rest of your story .

2. What is the difference between a hard and a soft lead?

A hard lead is suited for an urgent, breaking event, while a soft lead is more indirect and suited to feature writing

(۱۳)

تکایه به گورتی وهلامی نهم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/ بۆچی نووسینی لید زهحمهتترین بهشه له ناماده کردنی چیرۆکی ههوال؟

وهلام/ نووسینی لید زهحمهتترین بهشه له ناماده کردنی چیرۆکی ههوال، چونکه پئویسته لید سهرنجی

خوینهر و گوینگر بۆ لای خۆی رایکیشیت و وابکات تا کۆتایی له خویندنهوهی چیرۆکهکه بهردهوام بیت.

پ/جیاوازی نیوان لیدی نهرم و لیدی سهخت چیه؟

وهلام/ لیدی سهخت گونجاوه بۆ رووداوی تازه و ثانی، بهلام لیدی نهرم زیاتر ناراستهوخویه و گونجاوه

بۆ نووسینی هینچهر.

Subject (12)

Starting To write: The lead

The lead, or opening paragraph, is the most important part of a news story.

In a single paragraph, a lead must summarize the basic facts of a story and convey to a reader what you found out in your reporting. But it must be more than just an opening to your story. The lead must also catch a reader's or listener's attention and make them want to read the rest of your story.

And that makes the lead the hardest part of a news story to write. Unfortunately, there is no magic formula to tell you how to write a perfect lead. If it's any consolation, you are in good company because any experienced writer will admit it never gets any easier to write a great lead.

Journalists are taught a simple rule about basic news leads, called the 5-w,s+1H. They are: Who? What? Where? When? Why? And How A sentence or paragraph that gives a reader the answer to all the five W,S and How will automatically summarize any story.

There are many other kinds of news leads, but they all fall into two categories: hard leads and soft leads. The choice depends on the nature of the story and determines the from of the rest of the story. A hard lead is suited for an urgent, breaking event, while a soft lead is more indirect and suited to feature writing. Any lead must also impart the central idea, or theme, of your story. A good lead, and a good story, needs a newsworthy idea.

Admit	رئ دهدات	summarize	به كورتى
Taught	فیركراوه	convey	گه یاندن
Sentence	رسته	found	دۆزیه وه
Automatically	ئۆتوماتیکى	catch	گرتن
Choice	بژارده	attention	سهرنج
Depends	بشت بهستن	rest	پشوو
Nature	سروشتى	hardest	زه حمه تترين
Determine	بپياردان	unfortunately	به دپه ختانه
Suited	شیاو، گونجاو	magic formula	ره چه تهی سحرى
Urgent	به گورجى	perfect	ته واو
Indirect	ناراسته وخۆ	consolation	دهرئه نجام
Newsworthy	به هاگانى هه وال	experienced	به ئه زمون

Please answer the following Questions briefly.

1. Usually most news stories follow what news style?
Usually most news stories follows Inverted-pyramid style .
2. What does a lead paragraph usually contain?
A lead paragraph usually contains the most important elements.

(۱۱)

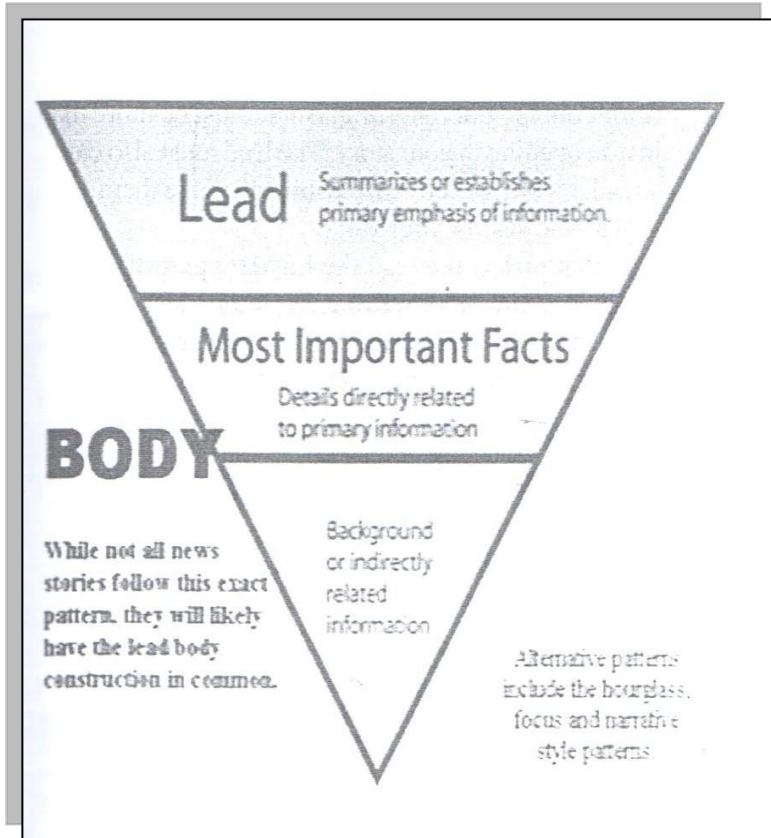
تکایه به کورتی وەلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بدهرەوه.

پ/ ١/ بە گشتى زۆربەى چىرۆکەکانى هەواڵ پەيپەوى چ ستايلیکى هەواڵ دەکەن؟

وەلام/ زۆربەى چىرۆکەکانى هەواڵ ستايلی هەپەمى هەنگەرپراوه پەيپەو دەکەن.

پ/ ٢/ پەرەگرافى لید چ لەخۆ دەگریت؟

وەلام/ پەرەگرافى لید عادهتەن گرنگترین رەگەزەکانى هەواڵ لەخۆ دەگریت.

Subject (11)

Inverted-pyramid style

Most news stories follow the Inverted-pyramid style, which begins with the most important information and ends with the least important information.

Basic Guidelines for Inverted-pyramid style.

1. Write a concise lead paragraph (35 words max) that provides the most important elements.

2. Write a second paragraph to provide the remaining elements that did not fit in the lead paragraph.

3. provide background information. Depending on the story, this may take one or several paragraphs.

4. Present news in order of descending importance.

5. Use quotations early and throughout. The best time to introduce direct quotes is after the reader has been given the major news and background information.

6. Sprinkle quotes throughout the story rather than stringing them all together.

7. Use transitions.

8. Do not make your opinions apparent unless you are writing a personal column/editorial.

9. Avoid the end conclusions. Continue reporting until the story ends. An effective way to conclude is with a quotation.

Quotes	وهرده گریٹ	concise	کورته
Major	سهره کی	provides	دهسته بهر دهکات
Sprinkle	پرزاندن	remaining	ماودهتوه
Stringing	زئ	fit	گونجاو
Together	پیکهوه	background	زهمینه، باگراوهند
Apparent	روون	depending	به پشتبهستن به
Unless	ئه گهر نا	present	پیشکesh
Personal column	کۆله گهی کهسی	descending	هاتنه خوارهوه
Avoid	خۆدور خستهوه	early	زوو
Conclusions	ههلهینجان	throughout	به درئزایی
Until	تا	introduce	ناساندن
Effective	کاریگهر	direct	ناراسته دهکات

Please answer the following Questions briefly.

1. As far as the structure of a story is concerned, what is chronological order?
chronological order is the key events in your story as they occurred.

2. What are the three traditional news forms?

The three traditional news forms are the inverted pyramid, the narrative and the hourglass.

3- What is the most popular structure for news stories?

The most popular structure for news stories is the inverted pyramid

(۱۰)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/۱/ تا ئەو شوینەیی پیکهاتەیی چیرۆک مەبەستە، رووداوه به دوایهك داهاتنی رووداوهگان چین؟

وهلام/ به دواى يهك داهاتن بریتیه له کلیلی رووداوه سهردکییهگان بۆ چیرۆکهکه له کاتی روودانیا.

پ/۲/ سئ شئوه ترادسیۆنهکهی ههوال چین؟

وهلام/ سئ شئوه تهقلیدییهکی ههوال بریتین له ههردمی ههنگهراوه، ههوالی چیرۆکی، کاتژمیری می.

پ/۳/ باوترین پهیکهر بۆ چیرۆکی ههوال چیه؟

وهلام/ باوترین پهیکهری بۆ چیرۆکی ههوال بریتیه له ههردمی ههنگهراوه.

Subject (10)

Story structure

You have several options when it comes to the structure of your Story. You can choose a chronological order, where you present the key events in your story as they occurred. It is more likely, though, that you will use one of the three traditional news forms: the inverted pyramid, the narrative or the hourglass.

1. The most popular structure for news stories is the inverted pyramid. In the inverted pyramid, the information is arranged in descending order of importance. The most important material is placed at the beginning of the story, and less important material follows. Succeeding paragraphs explain and support the lead.

2. One alternative to the inverted pyramid is narration or story telling. Narration uses scenes, anecdotes and dialogue to build to a climax. People are prominent in the story, and they are responsible for the action. The story has a beginning, middle and end. Questions sound like real speech. The words and actions of the characters disclose motives.

3. A third story structure, the hourglass, combines some of the best elements of both the inverted pyramid and the narrative. It consists of three parts: a top, which tells the news quickly; the turn, a nimble transition; and the narrative, a chronological retelling of events.

Scenes	دیمه‌ن	options	بژارده
Anecdotes dialogue	گفتوگو له گیرانه و ددا	Structure	پیکهاته، ههیکهل
Climax	لوتکه	Occurred	روویدا
Prominent	دیار، هه‌لنگه و توو	traditional	ته‌قلیدی، لاسایی
Quotations	وه‌رگرتن	inverted pyramid	هه‌رپه‌می هه‌لنگه‌پراوه
Characters	کاره‌کته‌ر	narrative	گیرانه‌وه
Reveal	ده‌رخستن	hourglass	کاتز‌می‌ری له‌ی
Motives	پانه‌ر	arranged	ری‌کخستن
Combines	پیکه‌وه کۆ ده‌کاته‌وه	descending	هاتنه‌ خواره‌وه
Consists	پیکدیت له‌	material	مادده
Nimble	جوان و باریک، ری‌ک	succeeding	له‌ دوا‌ی نه‌و
Chronological	ری‌کخ‌راو له‌ رووی	explain	شیکردنه‌وه
	کاته‌وه		

Please answer the following Questions briefly.

1-What is gatekeeper function for journalists?

gatekeeper function of journalists is deciding which stories to let through the gate and which to toss into the trash.

2-Who decides which stories are important enough to run on page one?

Journalists decide which stories are important enough to run on page one.

(۹)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانهی خوارهوه بدەرەوه.

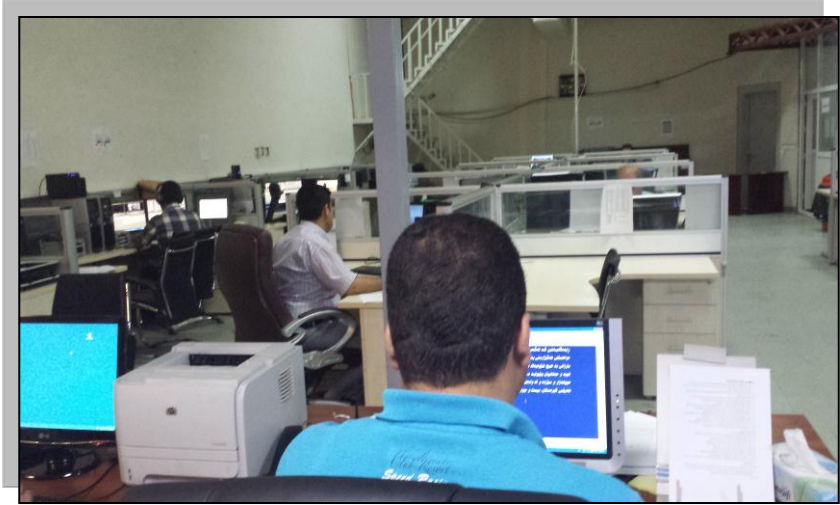
پ/ کاری پاسهوانیی دەرگا بۆ رۆژنامه‌نوسه‌کان چیه؟

وهلام/ کاری پاسهوانی دەرگا بۆ رۆژنامه‌نوسان، رینگه‌دانه بهو چیرۆکانهی که تیبهرن یاخود تینه‌په‌رن و

بخرینه ناو زبڵدانهوه.

پ/ کۆ بریار له سه‌ر نه‌وه دهدات که کام چیرۆکه گرنکه که له لاپه‌ره‌ی یه‌که‌م داببه‌زیت؟

وهلام/ رۆژنامه‌نوسان بریار دده‌ن که کام چیرۆکه نه‌وه‌نده گرنکه، که له یه‌که‌م لاپه‌ره داببه‌زیت.

Subject (9)

The gatekeeper

Who decides what stories will be printed in the Monitor? Who picks the stories for the 10 O'clock News on Channel 2? Journalists make those decisions, and when they do, they are performing their gatekeeper function. They decide which stories to let through the gate and which to toss into the trash. Journalists decide which stories are important enough to run on page one, and which ones run inside. But the gatekeeper function also affects the way we write our stories. The reader looks to the journalist to make sense out of a confusing world. It is the journalist's job to find out what's going on, then choose from a notebook full of scribbles only those facts necessary to give the reader a clear, concise picture of the most important events.

Obviously, this process leaves some facts out of the story. You must be sure that your story includes the most important information. But for you to make that judgment, you have to learn everything possible about your subject, and that means you will end up knowing a lot of less-important facts that will never make it into a news story. A good reporter loves to dig into a story. The rule is: write 10 percent of what you know.

Sense	ههست	decides	برپاردهدات
Confusing	شلهژان	printed	چاپکراو
Notebook	پهرتوکی تیبینی	monitor	چاودیئر
Scribbles	تیکهه و بیکهه	picks	دهخنه دهگریت
Necessary	پیویست	decisions	برپاردهگان
Concise	کورتیه	performing	ئهدها
Obviously	به پروونی	gatekeeper	پاسهوانی دهرگا، دهرکهوان
Process leaves	پروسه که چیدههین	function	پیشه، ئهرك
Judgment	فهرومانهروایی	toss	فرینیدا
Subject	بابهت	enough	بهسه
Dig	ههلهکنندن	affects	کاری تیدهکات
Rule	رئسا		

Please answer the following Questions briefly.

1. According to the first Amendment what is the reporter's responsibility?

The reporter's responsibility is to serve only the reader.

2. According to the text, what may readers do if reporters write biased stories?

The readers will stop trusting reporters if write biased stories.

(A)

تکایه به کورتی و دلامی ئەم پرسیارانەی خوارەووە بدەرەووە.

پ/ به پێی یه‌که‌م هه‌موارکردن ده‌ستی‌کردن به‌ر پرسیاریه‌تی په‌یامنی‌ر چیه‌؟

و‌د‌لام/ به‌ر پرسیاریه‌تی په‌یامنی‌ر ته‌نها بریتیه‌ له‌ خزه‌تکردنی و‌ر‌گر.

پ/٢ به‌ گوێره‌ی ده‌قی ئەم به‌شه‌، و‌ر‌گر ره‌نگه‌ چی بکات ئەگه‌ر په‌یامنی‌ر چیرۆکی لایه‌نگری نووسی؟

و‌د‌لام/ خوینەر متمان‌ه‌ی به‌ رۆژنامه‌نوسه‌که‌ نامینیت، ئەگه‌ر چیرۆکی لایه‌نداری بنووسیت.

Subject (8)

Objectivity/ Fairness

The reporter's job is to find out the truth and tell it, regardless of who might be made uncomfortable. The reporter's responsibility, as implied by the first Amendment, is to serve only the reader. The public needs unbiased information in order for democracy to succeed. That means that your stories must be unbiased. Most reporters believe pure objectivity is impossible. When you select one word over another, your judgments enter the story. But fairness is possible, and fairness should be every reporter's goal.

Fairness requires the reporter to recognize his or her own biases in the story, and then consciously include all relevant points of view—even ones that the reporter doesn't like, personally. Always look for the other side in any story. If someone or some institution is accused of something by a source in your story, you have an absolute obligation to contact the accused party and give them the opportunity to respond. This should be done in the first story, not in some later response story. Use neutral language. Avoid exclamation points. Don't say our college when referring to Ohlone. Say Ohlone. Our tone should be one of the disinterested, but honest observer. A reporter's credibility is the only guarantee the reader has of the story's accuracy. There are no policemen in the newsroom forcing reporters to be accurate. The first Amendment wouldn't allow that.

If we write inaccurate or biased stories, the readers will stop trusting us. And if that happens, we all might as well go into some other field.

Source	سەرچاوه	regardless	به چاويوشين له
Absolute	به تهواوي، رهها	responsibility	دياريكردنى بهرپرسياريهتي
Contact	پهيوهندى	order	سيستم
Opportunity	دهرهت	succeed	سهركهوتن
Exclamation	سهرسوپمان	believe	برپوا دهكات
Disinterested	بايهخهمنندنهبوون	objectivity	بايهتياانه
Observer	چاودير	judgments	دادوهريى
Credibility	سهروروى	requires	داوا دهكات
Guarantee	گهرهنتى	consciously	به ناگاييهوه
Accuracy	وردى	relevant	پهيوهندار
Newsroom	زوروى ههوان	institution	دامودزگا

Please answer the following Questions briefly.

1. How impact is determined?

Impact is determined by the number of people affected

2. The closer your audience is to the event, the greater its news value.

3. Impact, proximity, timeliness, prominence, novelty, relevance, usefulness, and human interest are news values

(۷)

تکایه به کورتی وهلامی نهم پرسیارانهی خوارهوه بدهرهوه.

پ/۱/ چۆن کاریگه‌ریی دیاری ده‌کریت؟

وهلام/ کاریگه‌ریی به ژماره و رادهی نهو خه‌لکه دیاری ده‌کریت که کاریگه‌رییان کراوته سه‌ر.

پ/۲/ چند هه‌وال نزیك بئته‌وه له وهرگر، نه‌وه‌نده به‌های زیاتر ده‌بیت.

وهلام/ به‌هاکانی هه‌وال بریتین له کاریگه‌ریی و نزیکیه‌تی و تازه‌یی و ناوبانگیی و تازه‌گه‌ریی و

په‌یوه‌نداریی و سوودمه‌ند بوون و حه‌زه مرۆیه‌کان.

Subject (7)

News values

Critics say why is the newspaper always full of bad news? Because bad news is unusual, and no one wants to read about ordinary events. The Monitor adviser arrived on campus this morning and found things much as he left them the night before. Who cares? If the adviser finds a mountain lion waiting for the elevator in Building 5, then there's a story. With photos, news usually has at least one of these elements:

Impact: Impact is determined by the number of people affected. The number of boats that sink, the number of cars wrecked, etc. The more people affected, the more boats sunk, the bigger the impact of the story.
Proximity: The closer your audience is to the event, the greater its news value.
Timeliness: new is big part of news. If it happened just before deadline, it's bigger news than if it happened last week. News, like fish, is better fresh.
Prominence: The public cares more about celebrities than they do about people they don't know.

Novelty: If an event is unusual, bizarre, the first, the last, or once-in-a-lifetime, it is has more news value than if it is something that happens all the time.

Relevance: How does the story affect the reader? If there's no effect at all, maybe there's no news.
Usefulness: How can I use this information? Home, business and leisure news sections have sprouted in newspapers in an attempt to give readers news they can really use.
Human interest: A story may be weak on the other news values, but be interesting anyway.

Proximity	نزیکیه‌تی	bites	گاز لیدان، گازگرتن
Audience	وهرگر	critics	ره‌خنه‌گره‌کان
Timeliness	تازدهیی	ordinary	ئاسایی
Deadline	دواسات	adviser	راویژکار
Prominence	ناویانگی	cares	چاودییریکردن
Novelty	تازدهگیری	elevator	ئاسانسۆر
Bizarre	سه‌یرو سه‌مه‌ره	elements	رده‌گه‌زده‌کان
Relevance	په‌یوه‌ندداربوون	impact	کاریگه‌ریی
Usefulness	سوودمه‌ندبوون	determined	دیاریکردن
Leisure	کاتی به‌تال	affected	کاریگه‌ری کردووه
Sections	به‌شه‌کان	wrecked	تیکشکاو
Sprouted	سه‌رده‌ره‌ئینان	sunk	نقوو مبوبون

Please answer the following Questions briefly.

1- What are the ABCs of news writing?

The ABCs of news writing are accuracy, brevity and clarity.

2- What elements are vital for survival of a free press?

The public trust necessary for the survival of a free press.

3-What may a false news story does to public trust?

A false news story undercuts the public trust

(1)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بدەرەوه.

پ/ABC یهکانى ههواڵ نوسین گامانهن؟

وهلام/ بنه‌ماکانى نوسینی ههواڵ له که‌نالی ئەى بی سی ئی‌س بریتیه له وردیى و کورتیى و روونیی.

پ/٢/ ره‌گه‌زه گرنگه‌كان بۆ به‌رده‌وامیى مانه‌وه‌ى رۆژنامه‌ى نازاد چين؟

وهلام/ متمانه‌ى خه‌لك گرنگه بۆ به‌رده‌وامیى مانه‌وه‌ى رۆژنامه‌ى نازاد.

پ/٣/ ده‌بى هه‌واڵى ناراست چى له متمانه‌ى خه‌لك بکات؟

وهلام/ هه‌واڵى نادروست ده‌بیته هۆى له ده‌ستدانى متمانه‌ى خه‌لك.

Subject (6)

Basic news writing

News is the conglomeration of new facts and events that impact our lives. Most people rely on journalists to provide them with this up-to-date information about the world. Making it the journalists responsibility to determine what is news?

The ABCs of news writing are accuracy, brevity and clarity. The first and most important is accuracy a story can be creative and compelling, out if it contains errors, it is worthless. Actually, it is worse than worthless; a false news story undercuts the public trust necessary for the survival of a free press. Keep in mind that the First Amendment specifically protects the press from government control so that the public can receive accurate and unbiased information. The public needs unbiased information to make intelligent choices in the voting booth. This is critical to the process of democracy in any country. If the public loses faith in the accuracy and fairness of the press, loss of faith in democracy will soon follow. Always check numbers, spellings of names, who said what, and the other basic facts of any story. A reporter's job is to find out what is going on, and then write a story that's interesting and informative. Accuracy always comes first. Second is brevity. Each word in your story should do a job. If not, take it out. Get to the point. Say it just once. Don't be redundant. Don't say 8 a.m. in morning, since 8 a.m is in the morning. Just say 8 a.m or say 8 in the morning.

Undercuts	دامالین	conglomeration	پیکهاته
Free press	رؤژنامه‌ی نازاد	rely	پشته‌ستن
First amendment	یه‌که‌مین همه‌موار کردن	provide	پیدان
Specifically protects	به تاییدت پاریزگاری کردن	up-to-date	نوئیوونوه
Accurate	راست و وړد	responsibility determine	دیاریکردنی به‌رپرسیاریه‌تی
Intelligent	زیره‌ک ، هو‌شیار	accuracy	وردیی
Voting booth	سندوقی دهنگدان	brevity	کورتی
Critical	رده‌خنه‌یی، هه‌ستیار، گرنګ	clarity	روونییی
Process	فؤناغ	creative	داهینەر
Faith	بپروا	worse	خراپتر
Redundant	دریژداداری	false	هه‌له

Please answer the following Questions briefly.

1. How do you define news?

News is anything that interests a large part of the community and has never been brought to its attention before.

News is an account of what is happening around us

2- On what bases the stories are selected by reporters?

The stories are selected by reporters depending their importance, emotion, impact, timeliness and interest.

(۵)

تکایه به کورتی وەلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بەدەرەوه.

پ/ ١/ چۆن پیناسەى هەواڵ دەکەیت؟

وەلام/ - هەواڵ بریتییە لە هەر شتێک کە بۆ بەشیکی گەورەى کۆمەلگا گرنگ بێت و پێشتر سەرئەجى

کۆمەلگای بۆ لای رانەگێشابێت.

- بریتییە لە تیگەبشتنێک سەبارەت بەوێ لە دەور و بەرمان روودەدات.

پ/٢/ لە سەر ج بنەمایەک چیرۆکەکان لە لایەن پەيامنێرانەوه هەلەبژێرین؟

وەلام/ هەلەبژاردنى چیرۆکەکان لە لایەن پەيامنێرانەوه پشت دەبەستیت بە گرنگیی و پائەنەر و

کاریگەریی و تازەگەریی و ئارەزوو مەزۆبەکان.

Subject (5)

What is News

What is news? Charles A. Dana editor of the New York Sun once defined it as , Anything that interests a large part of the community and has never been brought to its attention before. In other words, news is what people are talking about. News is new. As Evelyn Waugh described it, News is what the chap who doesn't care much about anything wants to read.

News has two priorities: it must be current, and it must mean something to people. A story about the environment and a story about the Oscar can both be newsworthy, for different reasons.

On the surface, defining news is a simple task. News is an account of what is happening around us. It may involve current events, new initiatives or ongoing projects or issues. But a newspaper does not only print news of the day. It also prints background analysis, opinions, and human interest stories.

The reporter chooses stories from the flood of information and events happening in the world and in their community. Stories are normally selected because of their importance, emotion, impact, timeliness and interest.

Note: all these factors do NOT have to coincide in each and every story!

Events	رووداو دهكان	editor	سه رنوسهر
Initiatives	دهستپيشخهري	defined	پيناسه ي كرد
Ongoing projects	پرؤژمى بهردهوام	described	پينداهه لدان، وهسفى كرد
Issues	بابه ته كان	chap	پياو
Background	باگراومند، پاشخان	care	ئاگا لي بوون
Reporter	په يامنير، ناماده كار	priorities	پيشينه
Flood	لافاو	current	ئيستا
Importance	گرنگ	newsworthy	به هاى هه وال
Emotion	سؤز، پائنه ر	reasons	هؤكار دهكان
Impact	كارى گه ر	surface	رووكه ش
Timeliness	تازمگه رى	account	باسكر دنياك
Coincide	هاوشپوه، هاوكات	involve	چونه ناو

02 NEWS

What is news?

Basic News writing

News values

Objectivity/Fairness

The Gatekeeper

Story structure

Inverted – pyramid style

Starting To write: The Lead

Hard news-Soft News

Hourglass

Please answer the following Questions briefly.

1. Early ideas created by some children about the world are based on their on their family and the media (mostly television and books)

2. How can media hook you in and make you want to consume more media?

They have clever techniques to hook you in and make you want to consume more media.

□

(۴)

تکایه به کورتی وەلامی ئەم پرسیارانەى خوارەووە بدەرەووە.

پ/ چۆن میدیا دەتوانیټ تۆ بۆ لای خۆی رابگێشیټ و وات لى بگات میدیای زیاتر بەکار بێنیټ ؟
 وەلام/ میدیا تەکنیکی زیرەگانەى هەیه بۆ ئەووەى تۆ بخاتە داوی خۆی و وات لىبگات زیاتر
 بەکارهێنەرى بێت.

هزره سه‌ره‌تاییه‌کان که له لای منداڵ دروست ده‌بن سه‌بارت به جیهان ده‌وستیته سه‌ر خیزان و
 میدیا (زیاتر ته‌له‌فزیۆن و کتیب).

Subject (4)

How can it affect you?

From the first time you were exposed to the media they have influenced you. Some media play a significant role in socializing children. Early ideas created by some children about the world are based on their family and the media (mostly television and books) and then later by friends, school and so on.

The media can help us to feel that we are connected with others, that we have something in common to talk about and share with others (particularly the television).

Talking about something that was in the media after you have seen or heard it is fine, but while you are a consumer you are often in a very antisocial environment just receiving a message rather than participating in a conversation or having two-way interaction.

Sometimes you can feel so engrossed or involved with the media that you forget this. You can be selective about what you expose yourself to. There may be a whole range of newspapers or television programs available to you that are educative and mind expanding, but in the end you need to make the decision about what you want to see, read or hear.

They have clever techniques to hook you in and make you want to consume more media!

Engrossed	سه‌رقال بوونی زۆر	exposed	که‌وتنه‌به‌ر
Involved	تیۆده‌گلان، به‌شداریکردن	influenced	کاریگه‌ری
Selective	دیاریکردن	significant	گرنگ
Expose	رووبه‌روو بوونه‌وه	connected	په‌یوه‌ندیکردن
Available	فه‌راهه‌م	common	هاوبه‌ش، باو
Educative	فێرکاری	particularly	به‌تایبه‌تی
Expanding	فراوان کردن	consumer	به‌کاره‌ینەر
Decision	ب‌پ‌یاردان	antisocial	دزی کۆمه‌لگا
Seducing	هه‌لخه‌له‌تاندن	environment	ده‌ورویه‌ر، ژینگه
Clever	وریا	participating	به‌شداریی پیکردن
Hook	ته‌له	conversation	وتووێژ
Interaction	کارلێکردن		

Subject (3)

Newspaper types

The two terms tabloid and broadsheet have come to the style and content of the two main types of newspapers.

*Broadsheets tend to be associated with more up market readers (people who are well-off and have good jobs).

*Tabloids are associated with a more down market readership (people who are less well-off and have lower-grade jobs).

Broadsheets are thought to contain more serious news, while tabloids are meant to more entertaining. However, such simple comparisons can be misleading.

Regional, local and free newspaper

In addition to the national daily newspaper, there are also regional , local and free newspaper , which can be either broadsheet or tabloid, though they mainly follow a tabloid format.

*Regional newspaper contains both regional and national news because they often compete for readership with the nationals. Local newspapers tend to be evening papers, concentration on local stories from their own town or county.

*Free sheets are delivered to large numbers of people and contain huge amounts of advertising and small amounts of news. They tend to be produced weekly, though there are some morning papers in cities which are given out mainly to people traveling to work.

Free newspapers	رۆژنامهگهلی ئازاد	terms	وشه
Though	ههرحهئند	tabloid	قهبارهی بچوک
Mainly	زۆر جار، بهشیویهکی سهرهکی	broadsheet	قهبارهی گهوره
Format	شیوه	main type	جوۆری سهرهکی
regional newspapers	رۆژنامه ههریماپهتیهکان	associated	پهیهوهندار ، پهیهوست
Readership	خوینتیرایهتی	market	بازار
Concentrating	جهختکردن	well- off less	خۆشیهکی کهمتر
Free sheets	رووبهیری ئازادیان ههیه	serious meant	مانای جددی
huge amounts	بریکی زۆر	entertaining	کاتبهسههر بردن،
produced	بههرههمی هینا	comparisons	بهراورد
Advertising	ریکلام	misleading	چهواشهکاری
local and free newspaper	ناوچهیی لهگهله رۆژنامهی ئازاد		

Please answer the following Questions briefly.

1-There are some reasons why people read newspapers. Name some of the reasons. to pass time, Because it is a habit, to look for a specific piece of information, For work purposes, to know what is going on in the world around you and to talk to other people about what is in the news

2- In a newspaper who decides which stories are more important than others?

The editor decides which stories are more important than others.

(۲)

تکایه به کورتی وهلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بدەرەوه.

پ/چەند هۆکارێک هەبە، کە بۆچی خەلک رۆژنامەکان دەخویننیتەوه، هەندیک لەو هۆکارانە ناویینە؟
 وهلام/ * بۆ بەسەربردنی کات * بۆتە خوو (عادت) * بۆ دۆزینەوهی زانیاری تایبەت بە مەبەستی کاروپیشە
 * بۆ زانیینی ئەوهی لە دەرووبەر روودەدات بۆ گەتگۆ کردن لەگەڵ خەلک سەبارەت بەوهی چی لە
 ناوهرۆکی ههوالهکاندا داهاهیه.

پ/۲/ لە رۆژنامەدا کۆ بپیار لە سەر ئەوه دەدات کە کام لە چیرۆکەکان لەوانی دیکە گرنگی زیاتره؟
 وهلام/ سەرنوسەر بپیار دەدات کە کام لە چیرۆکەکان لەوانی دیکە گرنگتره.

Subject (2)

Newspapers

We read daily or weekly regularly or just occasionally to keep up with city news, state news , and local community news and so on. We all read newspapers for various reasons. You may relate to some of the following reasons.

- * To pass time.
- * Because it is a habit.
- * To look for a specific piece of information.
- * For work purposes.
- * To know what is going on in the world around you.
- * To talk to other people about what is in the news.

Major newspapers are owned by a very few proprietors with their own particular view points that they may want to get across to readers.

Headline can be misleading or dramatized to get you in.

Stories(news)compete to get into the newspaper and someone decides what is more important than something else(the editor-not you).

There is a focus on dramatic newsworthy stories that will attract attention and sell papers.

The articles are brief and can lack any detailed analysis of a story, or not truly illustrate a situation, or give a perspective that is biased.

Editor	سەرنوسەر	hard copy	كۆپى (چاپى) گران
Newsworthy	هەوالى گرانگ	Attract	سەرنج راکيشان
Occasionally	هەندىك جار	reasons	هۆكارەگان
Focus	جەختگردنه سەر	attention	سەرنج
Local community	كۆمەلگای ناوخۆیى	particular	تایبەت
Proprietors	خاوەنیهتی	papers	رۆژنامەگان
Articles	وتارەگان	stories	چیرۆکەگان
Misleading	چەواشە گردن	detailed	دوورودریژ
truly illustrate	بە راستی روونیدەکاتەوہ	Analysis	شیکردنەوہ
Compete	پیشیرکى	perspective	بیرو بۆچوون ، بەرچاو
Brief	پوختکراو	dramatized	دروستکراو
Decides	بەپارەدان		

Please answer the following Questions briefly.

1. How most people can find out the latest happenings?

Most people can find out the latest happenings through newspapers ,radio and internet

2. Newspaper, Radio, Television, Internet are means to get a message across to people

(1)

تکایه به کورتی وەلامی ئەم پرسیارانەى خوارەوه بدەرەوه.

پ/ چۆن زۆرینەى خەلک دەتوانن نویتەرین رووداو بزانی؟

وەلام/ زۆرینەى خەلک دەتوانن تازەترین رووداو لە ریگای رۆژنامەکان، رادیۆ، ئینتەرنیتهوه بزانی.

رۆژنامە و رادیۆ و تەلەفزیۆن و ئینتەرنیته هۆکارى گەیاندىنى بەیامن بۆ خەلک.

Subject (1)

What is media

There are both good and bad media. The media are many things to many people, depending on where you live, and what you can access. The media provide the most powerful means to get a message across to people. For many people their idea of reality is based on what they see or hear or read in the media.

People get up in the morning and want to know what happened since they went to bed. They read a morning newspapers, turn on the morning news or check the internet. They switch their car or office radios to the news during the day to find out the latest happenings. When they get home, they turn on the evening news, read an evening newspaper or go online for a recap of what happened during the day. The media have a huge impact on our socialization, development, opinions, values, knowledge and so on. You might see this as positive or negative or both! it is easy to become overwhelmed by information and messages we receive through the media. The media can affect us even though we often don't even realize it's happening. If you find yourself wondering about the power of the media and questioning how much influence it can have over you, then this is the topic for you.

Socialization	به کۆمه ئایهتیی بوون	opinions	پاویۆچوون
Values	بههاکان	negative	نه رینی ، خراب
Depending	پشت بهستن	powerful	بههیز
Overwhelmed	دهکهو پته ژیر	realize	درک بیک ————ردن، هینانهدی
Wondering	سه رسام	topic	بابهت
Media	راگه یاندن	access	دهست پینگه یشتن
Provide	پیدان	based	پشتهستن
Happened	روویداوه	news	ههواڵ
Online	له سه رهیل	positive	ئه رهینی، باش
development	گه شه پیدان	influence	کاره گهری
information	زانباری	recap	پوخته
newspaper	رۆژنامه		

1) MEDIA

What is media?

Newspapers

Newspaper types

How can it affect you?

CONTENTS

01) MEDIA.....6	
What is media?.....	8
News papers	11
Newspapers types	14
How can it affect you	17
02) NEWS.....20	
What is news?	21
Basic News writing	24
News values	27
Objectivity/Fairness	30
The Gatekeeper	33
Story structure	36
Inverted – pyramid style	39
Starting To write: The Lead	42
Hard news-Soft News	48
Hourglass	52
03) INTERVIEW.....52	
Interviewing	54
Structuring an interview	57
Guidelines to interview	60
Types of interview questions	63
Guidelines for Use of Questions	66
Interviewing do's and don'ts	69
04) FEATURES.....72	
Defining feature writing	73
NEWS feature	76
What makes a report?	79
Further tips for reporters	82
The writing process	85
Reporting	88

